

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู ประจำปี ๒๕๖๒

โดย

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู
Nongbualamphu Provincial Development and Human Security Office

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู

โทร ๐ ๔๒๓๑ ๒๐๓๐, ๐ ๔๒๓๑ ๑๙๓๔

E-Mail : nongbualamphu@m-society.go.th

F : www.facebook.com/สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู

คำนำ

รายงานสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู ปี ๒๕๖๒ จัดทำขึ้นเพื่อวัตถุประสงค์ในการรายงานสถานการณ์และปัญหาทางสังคมของจังหวัดหนองบัวลำภู ให้ได้รับทราบ และใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความรุนแรง แนวโน้มของปัญหา เพื่อวางแนวทางในการแก้ไขปัญหาได้อย่างตรงจุด และตรงกลุ่มเป้าหมาย โดยมีข้อมูลต่าง ๆ ทั้งข้อมูลปฐมภูมิ และข้อมูลทุติยภูมิ ที่จะเป็นองค์ประกอบในการวิเคราะห์สถานการณ์ปัญหาต่าง ๆ ประกอบกับกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกระทรวงฯ ที่ดำเนินงานในการช่วยเหลือแก้ไขปัญหาทางสังคม มีความจำเป็นอย่างยิ่งจะต้องมีข้อมูลทางสังคมและต้องมีการวิเคราะห์ปัญหาเพราะเป็นเจ้าภาพด้านสังคม คณะผู้จัดทำหวังว่าการจัดทำรายงานสถานการณ์ ฉบับนี้จะเป็นแนวทาง/ ทิศทางในการช่วยเหลือหรือแก้ไขปัญหาของกลุ่มผู้ด้อยโอกาสในจังหวัดหนองบัวลำภู ให้มีศักยภาพอย่างยั่งยืน ต่อไป

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
จังหวัดหนองบัวลำภู
สิงหาคม ๒๕๖๒

สารบัญ

คำนำ	(ก)
สารบัญ	(ข)
สารบัญตาราง	(ค)

บทที่ ๑ บทนำ

หลักการและเหตุผล	๑
การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่างๆ ที่สำคัญ	๒
แนวทางการดำเนินงานต่อไปในอนาคต	๓
ยุทธศาสตร์จังหวัดหนองบัวลำภู (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)	๔
กรอบหรือกระบวนการจัดเก็บข้อมูล	๕

บทที่ ๒ ข้อมูลทั่วไปของจังหวัดหนองบัวลำภู

ข้อมูลทั่วไป	๖
ประวัติความเป็นมา	๘
ลักษณะทางกายภาพ	๙
การแบ่งเขตการปกครอง	๑๐
ประชากร	๑๑
ข้อมูลเศรษฐกิจ	๑๒
ลักษณะทางสังคม	๑๘
ชนมธรรมนิยม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่สำคัญ	๑๙
ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	๑๙

บทที่ ๓ สถานการณ์ทางสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู ปี ๒๕๖๒

ข้อมูลทางสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู

โครงสร้างอัตราการเปลี่ยนแปลงและความหนาแน่นของประชากร	๒๒
อัตราการเกิด การตาย การย้ายเข้า การย้ายออก	๒๒

ข้อมูลด้านเด็กและเยาวชน

โครงสร้างประชากรเด็กและเยาวชน (อายุ ๐ – ๒๕ ปีบริบูรณ์)	๒๓
เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	๒๓
เด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมพฤติกรรม	๒๔
เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด	๒๔
ข้อมูลการศึกษาของเด็กและเยาวชน	๒๕
จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน	๒๖
การสำรวจค่าเฉลี่ยไอคิวของเด็กและเยาวชน	๒๖

ข้อมูลด้านสตรีและครอบครัว

โครงสร้างประชากรสตรี (อายุ ๑๕ ปีขึ้นไป)	๒๗
สถิติการจดทะเบียนสมรส และการหย่าร้าง	๒๗
สถิติการใช้บริการสายด่วน ศูนย์ประชาบดี ๑๓๐๐	๒๘
สถิติการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู	๒๘
ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน	๒๙

ข้อมูลด้านผู้สูงอายุ

โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป)	๒๙
ดัชนีของผู้สูงอายุ	๓๐
อัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุ	๓๐
อัตราส่วนเกื้อหนุนของผู้สูงอายุ	๓๑
การกักเงินจากกองทุนผู้สูงอายุ	๓๑

ข้อมูลคนพิการ

การจดทะเบียนคนพิการ	๓๒
การจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ	๓๓
การกักเงินกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	๓๓
การจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป	๓๔

ข้อมูลคนเร่ร่อน คนไร้ที่พึ่ง ผู้แสดงความสามารถ

สถิติการรับบริการของคนไร้ที่พึ่ง	๓๕
สถิติผู้ขอรับบัตรแสดงความสามารถ	๓๕

ข้อมูลค่านิยมจังหวัดหนองบัวลำภู

๓๖

ข้อมูลด้านแรงงาน

๓๗

ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย

๓๘

ข้อมูลที่น่าสนใจ

สถิติคดียาเสพติดจังหวัดหนองบัวลำภู	๓๙
------------------------------------	----

บทที่ ๔ บทสรุป

สรุปสถานการณ์ที่สำคัญของจังหวัดหนองบัวลำภู	๔๑
สถานการณ์ด้านสังคม	๔๒

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
ตารางที่ ๑ การแบ่งเขตการปกครอง	๑๐
ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนประชากรในจังหวัดหนองบัวลำภู	๑๑
ตารางที่ ๓ การเพาะปลูกข้าวนาปี	๑๒
ตารางที่ ๔ การเพาะปลูกอ้อย	๑๒
ตารางที่ ๕ การเพาะปลูกมันสำปะหลัง	๑๓
ตารางที่ ๖ การเพาะปลูกยางพารา	๑๓
ตารางที่ ๗ ข้อมูลปริมาณปศุสัตว์จังหวัดหนองบัวลำภู	๑๔
ตารางที่ ๘ ข้อมูลสถาบันกลุ่มเกษตรกร	๑๕
ตารางที่ ๙ จำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการตาม พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๖	๑๕
ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลนิติบุคคลที่จดทะเบียน	๑๖
ตารางที่ ๑๑ แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัด และจังหวัด (GRP และ GPP)	๑๖
ตารางที่ ๑๒ แสดงรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี กลุ่มจังหวัดและจังหวัด	๑๗
ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนรายได้และนักท่องเที่ยวของจังหวัดหนองบัวลำภู	๑๗
ตารางที่ ๑๔ แสดงข้อมูลด้านสาธารณสุข	๑๙
ตารางที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดหนองบัวลำภู	๑๙
ตารางที่ ๑๖ โครงสร้างประชากรอัตราการเปลี่ยนแปลงและความหนาแน่นของประชากร	๒๒
ตารางที่ ๑๗ อัตราการเกิด การตาย การย้ายเข้า การย้ายออก	๒๓
ตารางที่ ๑๘ จำนวนประชากรเด็กและเยาวชน (อายุ ๐ – ๒๕ ปีบริบูรณ์)	๒๓
ตารางที่ ๑๙ จำนวนเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม	๒๔
ตารางที่ ๒๐ จำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมพฤติกรรม	๒๔
ตารางที่ ๒๑ จำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด	๒๕
ตารางที่ ๒๒ จำนวนนักเรียน/ นักศึกษา ที่จบการศึกษา/เข้าศึกษาต่อ และไม่เข้าศึกษาต่อ	๒๕
ตารางที่ ๒๓ จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน	๒๖
ตารางที่ ๒๔ ค่าเฉลี่ย IQ ของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ ๑ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๒๖
ตารางที่ ๒๕ จำนวนการจดทะเบียนสมรสและหย่าร้าง	๒๗
ตารางที่ ๒๖ สถิติการใช้บริการสายด่วนศูนย์ประชานิย ๑๓๐๐	๒๘
ตารางที่ ๒๗ สถิติการกระทำความรุนแรงในครอบครัว	๒๙
ตารางที่ ๒๘ จำนวนผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป)	๓๐
ตารางที่ ๒๙ ดัชนีของผู้สูงอายุ	๓๐
ตารางที่ ๓๐ อัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุ	๓๑
ตารางที่ ๓๑ อัตราส่วนเกื้อหนุนผู้สูงอายุ	๓๑
ตารางที่ ๓๒ จำนวนการกู้ยืมเงินจากกองทุนผู้สูงอายุ	๓๒
ตารางที่ ๓๓ จำนวนการออกบัตรประจำตัวคนพิการ	๓๒
ตารางที่ ๓๔ จำนวนการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ	๓๓

ตารางที่ ๓๕	จำนวนกั๊ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ	๓๔
ตารางที่ ๓๖	การจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป	๓๔
ตารางที่ ๓๗	จำนวนการรับบริการของคนไร้ที่พึ่ง	๓๕
ตารางที่ ๓๘	ผู้ขอบัตรแสดงความสามารถ	๓๖
ตารางที่ ๓๙	ประเภทความพิการที่ขอบัตรแสดงความสามารถ	๓๖
ตารางที่ ๔๐	จำนวนผู้ตกเป็นเหยื่อจากขบวนการค้ามนุษย์ในรอบปี (๒๕๕๖ – ๒๕๖๑)	๓๖
ตารางที่ ๔๑	จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียน	๓๗
ตารางที่ ๔๒	จำนวนคดียาเสพติด	๓๙
ตารางที่ ๔๓	จำนวนผู้ต้องหาเกี่ยวกับยาเสพติด	๔๐

บทที่ ๑

บทนำ

๑. หลักการและเหตุผล

การพัฒนาประเทศไทย ตั้งแต่แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑ เป็นต้นมา ได้ส่งผลให้ประเทศไทยมีการพัฒนาในทุกมิติ ทั้งด้านเศรษฐกิจ ด้านสังคมที่มีการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนส่งผลให้ประเทศไทยหลุดพ้นจากประเทศยากจน อย่างไรก็ตามประเทศไทยยังมีความท้าทายต่อการพัฒนาประเทศที่สำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการขยายตัวของเศรษฐกิจที่อยู่ในระดับต่ำ โดยมีสาเหตุจากการชะลอตัวของ การลงทุน โครงสร้างเศรษฐกิจไทย ยังไม่สามารถขับเคลื่อนวัฏจักรได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ และยังมีปัญหา คุณภาพของประชากรไทยทุกช่วงวัย ซึ่งเป็นปัจจัยท้าทายต่อการพัฒนาประเทศ แม้ว่าระบบสาธารณะ การศึกษา สาธารณสุข โครงสร้างพื้นฐานต่างๆ การคุ้มครองทางสังคมอื่นๆ ถึงแม้จะครอบคลุมมากขึ้นก็ตาม แต่ยังมีปัญหาความเหลื่อมล้ำ คุณภาพการให้บริการที่แตกต่างกันระหว่างพื้นที่ ระหว่างบุคคล การบริหารจัดการ ภาครัฐขาดความต่อเนื่อง ยืดหยุ่น ทำให้ประเทศไทยยังคงมีปัญหาระบบสุขภาพมนุษย์ ซึ่งเป็นปัญหาที่ค่อนข้างใหญ่ และต้องเร่งแก้ไขและในอนาคตประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะประสบปัญหา สังคมผู้สูงอายุค่อนข้างรุนแรง ส่งผล ต่องบประมาณในการจัดสวัสดิการ โดยจะมีการลดลงของการเกิด คนไทยจะมีอายุเฉลี่ยยืนยาวขึ้น ประชากรไทย จะเพิ่มสูงขึ้น โดยเฉพาะวัยผู้สูงอายุ ส่งผลต่อค่าใช้จ่ายบำเหน็จ บำนาญ ค่ารักษาพยาบาล และงบประมาณใน การจัดสวัสดิการ จำเป็นต้องมีการพัฒนา การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน ให้ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ความเหลื่อมล้ำระหว่างคนจน กับคนรวย การพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล นำไปสู่ความทันสมัย โลกาภิวัตน์ ส่งผล ต่อรูปแบบการใช้ชีวิต การปรับเปลี่ยนวิถีชีวิตอยู่เสมอ มีความสลับซับซ้อนของสินค้าและบริการ ผลิตภัณฑ์ต่างๆ มีการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารอย่างรวดเร็วและไร้พรมแดน มีอาชีพที่เกิดขึ้นใหม่เพิ่มขึ้น และอาชีพที่ล้าสมัยจะสูญ หาย มีการแข่งขันทางอาชีพค่อนข้างสูง ซึ่งอาจนำไปสู่ความขัดแย้งของสังคมไทย มีการขยายตัวของเมือง ก่อให้เกิดความท้าทายในด้านต่างๆ มีการเพิ่มของชุมชนแออัด การอยู่อาศัยอย่างไม่ถูกกฎหมาย การจัดการบริการ สาธารณูปโภคภาครัฐที่ไม่ทั่วถึง ปัญหาความเสื่อมโทรมของสิ่งแวดล้อม ปัญหาราจรจร ปัญหาคนจนเมือง ปัญหา รายได้ ปัญหาการจ้างงาน การอพยพของแรงงานต่างด้าว ส่งผลต่อรูปแบบของครอบครัว และสัมพันธภาพใน ครอบครัว เนื่องจากเหน็ดเหนื่อยจากการทำงาน ไม่มีเวลาให้กันและกัน เกิดปัญหาครอบครัว ความขัดแย้งใน ครอบครัว คุณภาพของคนไทยถึงแม้ในภาพรวมจะดีขึ้นแต่ยังอยู่ในระดับที่ต่ำกว่าประเทศเพื่อนบ้าน เด็กไทยมี พัฒนาการล่าช้า และมีโอกาสเสี่ยงจากภัยออนไลน์ในระดับที่สูง ส่งผลต่อพัฒนาการ รวมถึงความฉลาดทาง สติปัญญาและความฉลาดทางอารมณ์ พ่อแม่ผู้ปกครองเด็กยังขาดความรู้ ความเข้าใจในการเลี้ยงดู ให้มี พัฒนาการเต็มศักยภาพ และการออมเพื่อวัยเกษียณยังมีน้อย ทำให้ขาดความมั่นคงในวัยผู้สูงอายุ ผู้สูงอายุมี แนวโน้มอยู่เพียงลำพัง บางรายอยู่สองคนสามี ภรรยา

ท่ามกลางปัญหาที่ท้าทายและหลากหลาย ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาประเทศในระยะยาว ก็เป็นที่ตระหนักร่วมกันในทุกภาคส่วนว่า การพัฒนาประเทศไทย ไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว ต้องเร่ง พัฒนาปัจจัยพื้นฐานเชิงยุทธศาสตร์ในทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็น การเพิ่มการลงทุน เพื่อการวิจัยและพัฒนา การพัฒนา วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ซึ่งต้องควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะฝีมือแรงงาน ที่จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน รวมถึงการพัฒนาคนในภาพรวมให้เป็นคนที่สมบูรณ์ในทุกช่วงวัย ที่สามารถบริหารจัดการ เปลี่ยนแปลง สภาพแวดล้อม การดำเนินชีวิตได้อย่างดี ในยุคสังคมที่เปลี่ยนแปลง พร้อมกล่อมเกลาสรางคนดี มีวินัย

มีค่านิยมที่ดี มีความรับผิดชอบต่อสังคม จัดระเบียบผังเมืองและความปลอดภัยตามเกณฑ์เมืองน่าอยู่ เพื่อกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมให้ทั่วถึง

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นหน่วยงานหลักด้านสังคม ที่มีบทบาทสำคัญในการพัฒนาสังคม การสร้างความเป็นธรรมและความเสมอภาคในสังคม ส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพและความมั่นคงในชีวิต ส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับสถาบันครอบครัวและชุมชน อีกทั้งจัดทำข้อมูลในการที่จะเป็นศูนย์ข้อมูลในการแก้ปัญหาสังคม โดยมียุทธศาสตร์ในการพัฒนากลุ่มเป้าหมายตามภารกิจ บทบาทหน้าที่ของกระทรวง ดังนี้

๑. พัฒนานโยบายและยุทธศาสตร์ ด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๒. ผนึกกำลังทางสังคมจากทุกภาคส่วน

๓. เพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาระบบการให้บริการทางสังคม

๔. บริหารจัดการองค์กร พัฒนาองค์ความรู้ และเสริมสร้างธรรมาภิบาล

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นกระทรวงที่มีพันธกิจ ดังนี้

๑. เสนอนโยบายและยุทธศาสตร์ มาตรการ ด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่สามารถสนองต่อการเปลี่ยนแปลง ของสังคมไทยและสังคมโลก

๒. บูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และการปฏิบัติเพื่อการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

๓. พัฒนาองค์ความรู้ วิจัย พัฒนา และถ่ายทอดนวัตกรรมทางสังคม

๔. เพิ่มประสิทธิภาพการบริการทางสังคม เพื่อตอบสนองความต้องการของสังคมอย่างฉับพลัน

ซึ่งกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ยังคงมุ่งมั่นแก้ไขปัญหาของคน สังคมและชุมชนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น พร้อมปลุกจิตสำนึกให้ประชาชนในชาติ เสริมสร้างสถาบันครอบครัว ที่เข้มแข็ง เพราะครอบครัวที่เข้มแข็งเป็นรากฐานของการพัฒนาคนให้มีคุณภาพต่อไป

๒. การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์ต่างๆที่สำคัญของจังหวัดหนองบัวลำภู

จังหวัดหนองบัวลำภู จัดตั้งขึ้นเมื่อวันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ เป็นจังหวัดลำดับที่ ๗๔ ของประเทศ แยกมาจากจังหวัดอุดรธานี มีพื้นที่ทั้งสิ้น ๒,๔๑๑,๙๒๙ ไร่ (คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๗ และ ๐.๗๕ ของพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และประเทศตามลำดับ) แบ่งเขตการปกครองออกเป็น ๖ อำเภอ ๔๘ ตำบล ๖๘๗ หมู่บ้าน ๓๓ ชุมชน มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ๖๘ แห่ง แยกเป็น องค์การบริหารส่วนจังหวัด ๑ แห่ง เทศบาลเมือง ๑ แห่ง เทศบาลตำบล ๒๓ แห่ง และองค์การบริหารส่วนตำบล ๔๓ แห่ง จำนวนประชากร ๕๑๑,๖๔๑ คน จำนวนครัวเรือน ๑๔๕,๘๐๗ ครัวเรือน ห่างจากกรุงเทพมหานคร ประมาณ ๖๐๘ กิโลเมตร

จังหวัดหนองบัวลำภู ในอดีตเคยเป็นทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ เคยเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์โลก ดึกดำบรรพ์ มีการค้นพบฟอสซิลไดโนเสาร์ หอยหิน และที่สำคัญมีการค้นพบฟอสซิลของฉลามน้ำจืดที่มีชื่อว่า “ไอโบริดอนท์” ซึ่งอยู่ในยุคจูราสสิก มีการขุดพบโครงกระดูกมนุษย์ และเครื่องใช้โบราณวัตถุและมีอารยธรรมอาณาจักร ล้านช้างที่เจริญรุ่งเรือง มีร่องรอยอารยธรรม มีผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน จนกระทั่งปัจจุบันเราได้มีการพัฒนาจังหวัด จากยุคสู่ยุค จนได้เกิดเป็นอำเภอเมืองหนองบัวลำภู ซึ่งหลายยุคหลายสมัย ประชากรอยู่กันอย่างวิถีชาวบ้าน เกษตรอินทรีย์ระบบการคมนาคมต่างๆยังไม่เจริญ จนกระทั่งได้ปฏิรูปจังหวัดใหม่แยกออกมาจากจังหวัดอุดรธานี นับจนถึงปัจจุบันจังหวัดหนองบัวลำภู มีการจัดตั้งมาแล้ว ๒๕ ปี ซึ่งเทียบกับจังหวัดอื่นก็ยังมีอายุการก่อตั้งไม่ยาวนาน ซึ่งยังอยู่ในช่วงเริ่มก่อสร้างเมือง

จังหวัดหนองบัวลำภู ราษฎรมีความยากจน ราษฎรมีรายได้เฉลี่ย/หัวประชากร เท่ากับ ๔๑,๙๖๓ บาท /คน/ปี เป็นลำดับที่ ๒๐ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นลำดับที่ ๗๖ ของประเทศ ประชากรส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม ปลูกข้าว อ้อย มันสำปะหลัง ยางพารา ตามลำดับ การปลูกอ้อยคิดเป็นร้อยละ ๓๙.๔๐ ของพื้นที่ทั้งหมด ซึ่งจะต้องใช้สารเคมีในการฆ่าหญ้าเป็นจำนวนมาก ส่งผลต่อระบบอุปโภค บริโภค มีปัญหาต่อดิน ต่อน้ำ และประชาชนที่ต้องสัมผัสกับสารเคมี โดยเฉพาะคุณภาพน้ำในเขตอำเภอศรีบุญเรือง ซึ่งมีคุณภาพน้ำเสื่อมโทรม บริเวณเขตรอยต่อระหว่างอำเภอสีชมพู จังหวัดขอนแก่น กับอำเภอศรีบุญเรือง และระหว่างรอยต่อเจริญเติบโตพร้อมมีผลผลิตที่สามารถเก็บเกี่ยวได้ ในช่วงเดือนสิงหาคม – กันยายน วิทยาลัยนวด จะอพยพไปขายแรงงานในเมืองหลวง ทั้งให้ผู้สูงอายุอยู่กันตามลำพัง หรือบ้างเลี้ยงดูบุตร หลาน ที่อยู่ในวัยเรียน อาจมีปัญหาครอบครัวแหวกกลาง ปัญหาการ เลี้ยงดูที่ต่างวัย ผู้ไปใช้แรงงานถูกกดขี่ค่าแรง และเป็นแรงงานที่ไร้ฝีมือ รายได้ไม่เพียงพอ ส่งผลต่อภาวะความเครียดและสุขภาพ การศึกษาของเด็กจังหวัดหนองบัวลำภู ยังอยู่ในเกณฑ์ค่อนข้างต่ำ เป็นจังหวัดท้ายๆ ที่วัดค่า IQ ของเด็กได้ร้อยละ ๙๑.๗๕ อยู่ในลำดับที่ ๗๓ ของประเทศ เนื่องจากสารเคมี การเลี้ยงดู ภาวะโภชนาการ และระบบการศึกษาที่ยังไม่สามารถบริหารจัดการได้ดีเท่าที่ควร

นอกนั้นยังเป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ป่าของจังหวัดลดลงอย่างรวดเร็ว เนื่องจากการบริหารพื้นที่ไม่เป็นระบบ บางพื้นที่ยังขาดแคลนน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และเพื่อการเกษตร อีกทั้งประชาชนมีรายได้ต่อหัวค่อนข้างต่ำ และต้นทุนการผลิตที่เพิ่มขึ้น และมีหนี้สินมาก พฤติกรรมการบริโภคที่ยังไม่ถูกสุขลักษณะ ส่งผลให้เกิดโรค จังหวัดหนองบัวลำภูยังขาดอัตลักษณ์ ขาดการประชาสัมพันธ์ที่ดีเกี่ยวกับแหล่งท่องเที่ยว และส่งเสริมการท่องเที่ยว ไม่มีประชากรวัยแรงงาน ประชากรไม่มีทักษะแรงงานด้านภาษาต่างประเทศ คนในพื้นที่ไม่สามารถให้บริการ แนะนำนักท่องเที่ยวให้เป็นมาตรฐานสากล จึงไม่ดึงดูดความสนใจ อีกทั้งโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกไม่พร้อมต่อการพัฒนา และระบบการบริหารจัดการภาครัฐยังไม่มีประสิทธิภาพ

จังหวัดหนองบัวลำภู จึงต้องเร่งแก้ไขปัญหาต่างๆ โดยเน้นการพัฒนาคนและสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี ส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน เพิ่มรายได้ให้กับประชาชน ส่งเสริมการท่องเที่ยวและบริการ ดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน เพื่อให้สังคมและจังหวัดมีความมั่นคงและสงบสุข ต่อไป

๓. แนวทางการดำเนินงานต่อไปในอนาคต

จังหวัดหนองบัวลำภู ได้พัฒนาจังหวัดมาตลอดระยะเวลาที่มีการก่อตั้งจังหวัดจนยุคปัจจุบัน ระบบและโครงสร้างต่างๆ ของจังหวัดมีการพัฒนาตามระยะเวลา ซึ่งคงต้องพัฒนาต่อไป ระบบต่างๆอาจจะยังไม่สมบูรณ์เท่าที่ควร ไม่เจริญเท่าจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนืออื่นๆ จังหวัดหนองบัวลำภู คงต้องแก้ปัญหาที่สำคัญของจังหวัด ไม่ว่าจะเป็นความยากจน การใช้สารเคมีในการกำจัดศัตรูพืชและฆ่าหญ้า และการศึกษา ใอควเด็ก โดยปัญหาดังกล่าวได้มีแนวคิดในการดำเนินงาน ดังนี้

๑. น้อมนำศาสตร์พระราชามาปรับใช้ในการพัฒนา โดยนำหลักการทรงงานของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดชมาปรับใช้ โดยเริ่มจากการปรับเปลี่ยนความคิดของประชาชน ให้เกิดความรู้ และน้อมนำไปปฏิบัติจนเป็นวิถีชีวิต และให้สามารถดำรงชีวิตบนพื้นฐาน ทางสายกลาง ไม่ประมาท ไม่ฟุ้งเฟ้อ คำนึงถึงความพอประมาณ ความมีเหตุผล การสร้างภูมิคุ้มกันให้ตัวเอง ตลอดจนการใช้ ความรู้ และคุณธรรมเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต ตามแนวทางหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

๒. นำเทคโนโลยีและนวัตกรรม มาปรับใช้เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม หรือลดต้นทุนการผลิต ตลอดจน การส่งเสริมการวิจัยเพื่อค้นหา/พัฒนาเทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เหมาะสม เช่นการแก้ไขสารเคมี มีการให้

ความรู้เรื่องการเฝ้าระวังป้องกันตนเองด้านการเจ็บป่วย การตรวจสอบคุณภาพน้ำ การสำรวจ/วิจัย เพื่อหาปริมาณสารเคมี ฯลฯ จนสามารถนำมาปรับใช้ในการแก้ไขปัญหาและการพัฒนาให้เกิดประโยชน์สูงสุด

๓. การบูรณาการความร่วมมือทุกภาคส่วนของสังคม เช่น ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหา เช่น การบริหารจัดการน้ำ อุบะ/บรีโศ การจัดการความรู้แก่ประชาชน และการจัดการความรู้เกษตรกร เพื่อลดผลกระทบต่อสุขภาพ และสิ่งแวดล้อมในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู

โดยกรอบแนวคิดดังกล่าว จะต้องมียุทธศาสตร์ในการพัฒนาจังหวัดควบคู่กันไป และต้องพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต เพราะคนเป็นกลไกหนึ่งในการขับเคลื่อน พัฒนาสิ่งแวดล้อมต่างๆ อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตควบคู่กันไป ให้สมกับวิสัยทัศน์ของจังหวัดหนองบัวลำภูเป็นเมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว

๔. ยุทธศาสตร์จังหวัดหนองบัวลำภู (พ.ศ. ๒๕๖๑ – ๒๕๖๕)

วิสัยทัศน์

“หนองบัวลำภู เมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว”

พันธกิจ

๑. พัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต
๒. สร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้คนทุกกลุ่มในสังคม
๓. พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อให้จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นเมืองน่าอยู่ น่าเที่ยว
๔. จัดระบบ อนุรักษ์ ฟื้นฟูและป้องกันการทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๑ การพัฒนาสังคมและสังคมให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี

- กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างโอกาสทางการศึกษาให้ประชาชนอย่างทั่วถึง และเร่งรัดยกระดับคุณภาพผู้เรียนสู่มาตรฐานสากล (๓R ๘C)
- กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมพัฒนาศักยภาพเด็กและเยาวชนกิจกรรมโครงการ (TO BE NUMBER ONE)
- กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาศักยภาพของครัวเรือนและชุมชนในการประกอบสัมมาชีพตามแนวปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง (Sufficiency Economy)
- กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างโอกาสการเข้าถึงระบบประกันสังคมและสวัสดิการของรัฐ
- กลยุทธ์ที่ ๕ สร้างภูมิคุ้มกันทางสังคมให้กับคนในสังคมทุกช่วงวัยและผู้พิการ พัฒนาให้มีความเข้มแข็งตลอดช่วงชีวิต

กลยุทธ์ที่ ๖ พัฒนาศักยภาพแรงงาน/ ผู้ด้อยโอกาส/ คนพิการ ให้มีอาชีพและมีรายได้

กลยุทธ์ที่ ๗ ส่งเสริม ป้องกัน รักษาและฟื้นฟูสุขภาพประชาชน

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๒ การส่งเสริมและเพิ่มมูลค่าสินค้าการเกษตร อุตสาหกรรม การค้า การลงทุน

กลยุทธ์ที่ ๑ บริหารจัดการน้ำอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๒ พัฒนาเกษตรปลอดภัยสู่เกษตรอินทรีย์อย่างเป็นระบบและยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาศักยภาพและยกระดับผู้ผลิต ผู้ประกอบการด้วยองค์ความรู้ นวัตกรรม และส่งเสริมการตลาด

กลยุทธ์ที่ ๔ ส่งเสริมการใช้พลังงานทดแทนเพื่อลดต้นทุนการผลิตภาคการเกษตร

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๓ การส่งเสริมพัฒนาการท่องเที่ยวและบริการ

กลยุทธ์ที่ ๑ พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามศักยภาพของพื้นที่

กลยุทธ์ที่ ๒ ส่งเสริมประเพณีวัฒนธรรมภูมิปัญญา ท้องถิ่นของจังหวัด

กลยุทธ์ที่ ๓ พัฒนาและยกระดับการบริหารจัดการการท่องเที่ยวให้ได้มาตรฐาน

กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างและพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการด้านการท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับอัตลักษณ์ของพื้นที่

กลยุทธ์ที่ ๕ ส่งเสริมประชาสัมพันธ์การตลาดด้านการท่องเที่ยว

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๔ การบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ที่ ๑ อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีส่วนร่วม

กลยุทธ์ที่ ๒ อนุรักษ์และฟื้นฟูพื้นที่ป่าต้นน้ำและพื้นที่ลุ่มน้ำ

กลยุทธ์ที่ ๓ บริหารจัดการขยะและน้ำเสียอย่างมีประสิทธิภาพ

กลยุทธ์ที่ ๔ สร้างจิตสำนึกในการมีส่วนร่วมการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ประเด็นยุทธศาสตร์ที่ ๕ การเสริมสร้างความมั่นคงเพื่อความสงบสุข

กลยุทธ์ที่ ๑ เสริมสร้างความมั่นคงและความสงบเรียบร้อย ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

กลยุทธ์ที่ ๒ เสริมพลังทุกภาคส่วนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรม

กลยุทธ์ที่ ๓ ผนึกกำลัง ป้องกัน และแก้ไขอุบัติเหตุบนท้องถนน

๕. กรอบหรือกระบวนการจัดเก็บข้อมูล

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู ได้มีการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล ทูติภูมิจากหน่วยงานในพื้นที่ ซึ่งมีประเด็น ประกอบด้วย

๑. โครงการประชากร

๒. ด้านการศึกษา

๓. ด้านเศรษฐกิจ

๔. ด้านแรงงาน

๕. ด้านสุขภาพ

๖. ด้านการเมือง การปกครอง

๗. ด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

๘. ด้านอัตลักษณ์วัฒนธรรม และนันทนาการ

๙. ด้านสิ่งแวดล้อม

๑๐. ด้านทุนทางสังคม

โดยสืบค้นข้อมูลจากหน่วยงานที่มีการจัดเก็บข้อมูลด้านสังคมไว้เรียบร้อยแล้ว ในลักษณะรายงานประจำปี หรือสถิติต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง

บทที่ ๒

ข้อมูลสภาพทั่วไปของจังหวัด

๑. ข้อมูลทั่วไป

คำขวัญจังหวัดหนองบัวลำภู

ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช อุทยานแห่งชาติภูเก้า-ภูพานคำ
แผ่นดินธรรมหลวงปู่ขาว เด่นสกาวถ้ำเอราวัณ นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน

ตราประจำจังหวัดหนองบัวลำภู

ความหมายของตราสัญลักษณ์ประจำจังหวัดหนองบัวลำภู

๑. ศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช เมื่อ พ.ศ. ๒๑๑๗ สมเด็จพระนเรศวรมหาราช ได้ตามเสด็จพระมหาธรรมราชา พระราชบิดา เพื่อยกกองทัพไปตีกรุงศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์) และประทับพักแรมที่ริมหนองบัวลำภูอยู่ระยะหนึ่ง จนเกิดประชวรเป็นไข้ทรพิษ จึงเสด็จยกทัพกลับ ชาวหนองบัวลำภู จึงได้ร่วมมือกันสร้างศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราชไว้สักการะ

๒. พระบรมรูปสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ซึ่งความจริงนั้นทรงประทับยืนอยู่ในศาลพระหัตถ์ซ้ายทรงพระแสงดาบ ดวงตราที่ออกแบบให้ประทับยืนอยู่หน้าศาลเพื่อบ่งชี้ให้เห็นเด่นชัดเป็นประธานของดวงตรา โดยมีศาลอยู่ด้านหลัง

๓. หนองบัว เพื่อแสดงให้เห็นว่าศาลสมเด็จพระนเรศวรมหาราช ตั้งอยู่ริมฝั่งหนองบัว

๔. ภูเขา เป็นจังหวัดที่มีภูเขาและป่าไม้ อันได้แก่ เทือกเขาภูพาน ซึ่งมีธรรมชาติที่สวยงาม หนองบัวลำภูนั้นเดิมชื่อหนองบัวลุ่มภู คือเป็นหนองบัวที่มีอยู่ในลุ่มภูเขา

๕. จังหวัดบนผืนผ้า หมายถึง จังหวัดที่มีหัตถกรรมทอผ้าพื้นเมืองเป็นหลักส่วนชายทั้งสองข้างที่ผูกเป็นปม หมายถึง ความสามัคคีที่ผูกพันแน่นแฟ้นของชาวหนองบัวลำภู

ใช้อักษรย่อว่า “นภ”

ดอกไม้ประจำจังหวัด

ต้นไม้ประจำจังหวัด

ดอกบัวหลวงสีชมพู

ต้นพะยุง

ชื่อวิทยาศาสตร์ *Dalbergia cochinchinensis* Pierre ex Laness. ในวงศ์ Leguminosae
เนื้อไม้สีแดงคล้ำ ใช้ทำเครื่องเรือน

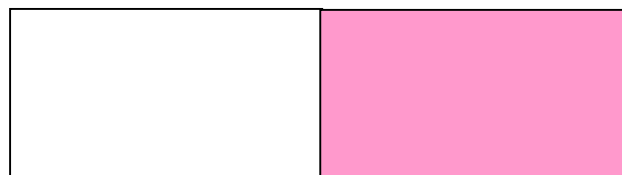

ธงประจำจังหวัดหนองบัวลำภู

ลักษณะสี่เหลี่ยมผืนผ้าสีขาว
มีดวงตราสัญลักษณ์ประทับอยู่ตรงกลาง

สีประจำจังหวัดหนองบัวลำภู

สีขาว หมายถึง แผ่นดินธรรมและความบริสุทธิ์ของธรรมชาติ

สีชมพู หมายถึง ดินแดนดอกบัว

๒. ประวัติความเป็นมา

ยุคก่อนประวัติศาสตร์

จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นดินแดนที่อยู่อาศัยของมนุษย์มาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์ ปรากฏหลักฐานตามโครงกระดูกมนุษย์และสัตว์ เศษภาชนะดินเผา ทั้งแบบผิวเรียบและแบบตกแต่งผิวด้วยการเขียนสีและลวดลายต่างๆ เช่น หินดินเผา หินบดเผา เครื่องมือเหล็ก เครื่องประดับสำริด อายุประมาณ ๒,๕๐๐ ปีมาแล้ว มีหลักฐานที่ปรากฏเด่นชัด ได้แก่

- แหล่งโบราณคดี โนนพร้าว บ้านกุดคอเมย ต.กุดตู อ.โนนสัง
- แหล่งโบราณคดีโนนดอนกลาง บ้านกุดขวางสร้อย ต.บ้านถิ่น อ.โนนสัง เป็นต้น

ยุคประวัติศาสตร์

- สมัยทวารวดี

มนุษย์เริ่มมีการประดิษฐ์ตัวอักษรขึ้น มีหลักฐานที่เห็นได้ชัด คือ ใบเสมาหินทราย ที่วัดพระธาตุเมืองฝิน อ.นาแก และวัดป่าโนนคำวิเวก อ.สุวรรณคูหา เป็นต้น

- สมัยพระไชยเชษฐาธิราช

ประมาณปี พ.ศ. ๒๑๐๖ พระไชยเชษฐาธิราช แห่งกรุงศรีสัตนาคนหุต (เวียงจันทน์) ได้อพยพผู้คนมาอยู่อาศัย ณ ที่แห่งนี้ ได้สร้างพระพุทธรูปและศิลาจารึกไว้ที่ถ้ำสุวรรณคูหา อ.สุวรรณคูหา และนำไพร่พลมาบูรณะสร้างบ้านแปงเมืองหนองบัวลุ่มภูขึ้นใหม่ที่ริมหนองบัว ซึ่งเป็นเมืองเก่ามาแต่สมัยขอมเรืองอำนาจ ได้สร้างพระพุทธรูปวิหาร ขุดบ่อน้ำในบริเวณวัดในหรือวัดศรีคุณเมืองและยกฐานะขึ้นเป็นเมือง “จำปานครกบแก้วบัวบาน” หรือเมือง “หนองบัวลุ่มภู”

- สมัยกรุงศรีอยุธยา

ประมาณปี พ.ศ. ๒๑๑๗ ช่วงเสียกรุงศรีอยุธยาให้พม่าครั้งที่ ๑ สมเด็จพระนเรศวรได้ตามเสด็จพระมหาธรรมราชาพระราชนัดดาของพระเจ้าอู่ทองแห่งกรุงศรีสัตนาคนหุต(เวียงจันทน์) และได้นำกองทัพเสด็จประทับพักแรมที่ริมหนองบัวแต่ทรงพระประชวรด้วยไข้ทรพิษเสียก่อน จำต้องเลิกทัพเสด็จกลับกรุงศรีอยุธยา

ต่อมาประมาณปี พ.ศ. ๒๓๐๒ สมัยพระเจ้าเอกทัศ กษัตริย์องค์สุดท้ายแห่งกรุงศรีอยุธยา พระวอ พระตา ซึ่งเป็นเสนาบดีของเจ้ากรุงเวียงจันทน์ได้อพยพหนีข้ามลำน้ำโขง มาตั้งภูมิลำเนาบูรณะสร้างบ้านแปงเมือง “จำปานครกบแก้วบัวบาน” ขึ้นใหม่และตั้งชื่อว่า “นครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน” แต่ภายหลังประมาณปี พ.ศ. ๒๓๑๐ ถูกกองทัพของพระเจ้าสิริบุญสาร โอรสเจ้าเมืองเวียงจันทน์ตีแตกในเวลาต่อมา

- สมัยกรุงธนบุรี-กรุงรัตนโกสินทร์

ประมาณปี พ.ศ. ๒๓๒๑ พระเจ้ากรุงธนบุรีได้โปรดให้พระยาจักรียกกองทัพมาปราบพระเจ้าสิริบุญสารจนได้รับชัยชนะในที่สุด และนำพระแก้วมรกตและพระพุทธรูปปางต่างๆ กลับมาถวายพระเจ้าตากสินแห่งกรุงธนบุรีและได้รับการปูนบำเหน็จเป็น “เจ้าพระยามหากษัตริย์ศึก” เมืองนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน จึงได้ขึ้นกับราชอาณาจักรไทยตั้งแต่นั้นมา

- สมัยกรุงรัตนโกสินทร์

พ.ศ. ๒๓๖๙-๒๔๐๖ ในรัชกาลที่ ๓ เจ้าอนุวงศ์แห่งเวียงจันทน์เป็นกบฎยกทัพมายึดเมืองนครราชสีมา จึงส่งกองทัพไทยมาปราบ เจ้าอนุวงศ์ได้ถอยทัพกลับมาตั้งรับอยู่ที่หนองบัวลุ่มภู ฝ่ายไทยติดตามขับไล่ตามจับเจ้าอนุวงศ์ได้ที่เวียงจันทน์ แล้วนำตัวกลับไปพิจารณาโทษที่กรุงเทพมหานคร

พ.ศ. ๒๔๓๓ สมัยรัชกาลที่ ๔ ได้จัดระเบียบการปกครองบ้านเมืองทางลุ่มน้ำโขงใหม่ โดยให้ข้าหลวงเมืองหนองคายบังคับบัญชาเมืองหนองบัวลุ่มภูขึ้นกับเมืองหนองคาย ต่อมาสังกัดอยู่กับ หัวเมืองลาวพวน พระปทุมเทวาภิบาล เจ้าเมืองหนองคายได้แต่งตั้งพระวิชัยโดมกมฺมเทศ มาครองนครเขื่อนขันธ์กาบแก้วบัวบาน และเปลี่ยนชื่อเมืองใหม่ว่า “กมฺมทาสัย”

พ.ศ. ๒๔๔๙ ได้โปรดเกล้าฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองกมฺมทาสัยเป็น “เมืองหนองบัวลุ่มภู” ขึ้นอยู่บริเวณหมากแข้ง

พ.ศ. ๒๔๕๐ ได้โปรดเกล้าฯ ให้กระทรวงมหาดไทยรวมเมืองต่างๆ ในบริเวณบ้านหมากแข้ง ตั้งเป็นเมืองจัตวา เรียกว่า เมืองอุดรธานี ส่วนเมืองในสังกัดบริเวณให้มีฐานะเป็นอำเภอ เมืองหนองบัวลุ่มภู จึงกลายเป็น “อำเภอหนองบัวลุ่มภู” ขึ้นกับจังหวัดอุดรธานี โดยมีพระวิจิตรกมฺมทกิจเป็นนายอำเภอคนแรก

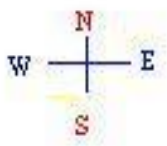
พ.ศ. ๒๕๓๖ รัฐบาลมีการกระจายอำนาจมายังส่วนภูมิภาค เพื่อประโยชน์ด้านการปกครอง การให้บริการของรัฐ การอำนวยความสะดวกแก่ประชาชน การส่งเสริมให้ท้องถิ่นเจริญยิ่งขึ้น คณะรัฐมนตรีจึงได้อนุมัติร่างพระราชบัญญัติจัดตั้งจังหวัดหนองบัวลุ่มภูตามร่างเสนอของนายเฉลิมพล สนิทวงศ์ชัยและคณะ และได้รับการประกาศจัดตั้งเป็นจังหวัดหนองบัวลุ่มภู ตั้งแต่วันที่ ๑ ธันวาคม ๒๕๓๖ โดยประกาศในหนังสือราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่มที่ ๑๑๐ ตอนที่ ๑๒๕ ลงวันที่ ๒ กันยายน พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นต้นมาถึงปัจจุบัน

๓. ลักษณะทางกายภาพ

ขนาดและที่ตั้ง

จังหวัดหนองบัวลุ่มภู ตั้งอยู่ระหว่างเส้นรุ้งที่ ๑๗ องศาเหนือ และเส้นแวงที่ ๑๐๒ องศาตะวันออก อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของประเทศไทย ห่างจากกรุงเทพมหานคร ตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๑๐ (กรุงเทพฯ – นครราชสีมา – ขอนแก่น – อุดรธานี - หนองบัวลุ่มภู) เป็นระยะทางประมาณ ๖๐๘ กิโลเมตร โดยห่างจากจังหวัดอุดรธานี – หนองบัวลุ่มภู ตามเส้นทางหลวงหมายเลข ๒๑๐ (อุดรธานี - เลย) ประมาณ ๔๖ กิโลเมตร หรือตามทางหลวงแผ่นดินหมายเลข ๒๒๘ (กรุงเทพฯ – สี่คิ้ว – ชัยภูมิ – ขุเมแพ – ศรีบุญเรือง - หนองบัวลุ่มภู) ประมาณ ๕๑๘ กิโลเมตร

มีขนาดพื้นที่ รวมทั้งจังหวัด ๓,๘๕๙.๑ ตารางกิโลเมตร หรือประมาณ ๒,๔๑๑,๙๓๗.๕ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๒.๒๗ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และร้อยละ ๐.๗๕ ของประเทศ (พื้นที่ประเทศ ๕๑๓,๐๒๙ ตารางกิโลเมตร หรือ ๓๒๐,๖๙๖,๘๘๘,๑๒๕ ไร่)

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อกับ	อ. น้ำโสม	อ. บ้านผือ	จ.อุดรธานี
ทิศใต้	ติดต่อกับ	อ. สีชมพู	อ.หนองนาคำ	จ.ขอนแก่น
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับ	อ. ภูกระดึง	อ. วังสะพุง	อ. ผาขาว และ อ.เอราวัณ จ.เลย
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับ	อ. บ้านผือ	อ. กุดจับ	อ. หนองวัวซอ จ.อุดรธานี

ลักษณะภูมิประเทศ

สภาพพื้นที่ส่วนใหญ่ของจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นที่ราบสูง บางส่วนเป็นพื้นที่ลูกคลื่น ลอนตื้นถึงลอนลึก มีความสูงเฉลี่ยจากระดับน้ำทะเลปานกลางประมาณ ๒๐๐ เมตร ทางด้านทิศเหนือและตะวันออกเฉียงเหนือของจังหวัดเป็นภูเขาดูติดต่อกับอำเภอน้ำโสม จังหวัดอุดรธานี อำเภอนาดัว และอำเภอสว่างซ่ง จังหวัดเลย พื้นที่มีลักษณะลาดลงไปทางทิศใต้และตะวันออกของจังหวัด ซึ่งเป็นที่ราบลุ่มน้ำลำพะเนียง ดินส่วนใหญ่เป็นดินปนทรายและลูกรังไม่สามารถเก็บน้ำหรืออุ้มน้ำ ทางด้านตะวันออกของจังหวัดเป็นแนวเทือกเขาภูพานกั้นเขตแดนกับจังหวัดอุดรธานีตลอดแนวจากเหนือลงใต้ และติดต่อกับภูเขาในอำเภอโนนสัง ส่วนตอนใต้ของจังหวัดติดกับอ่างเก็บน้ำเขื่อนอุบลรัตน์

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะภูมิอากาศ แบ่งออกเป็น ๓ ฤดู เช่นเดียวกับจังหวัดอื่นๆ ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ได้แก่ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว สภาพอากาศโดยทั่วไปขึ้นอยู่กับมรสุมที่พัดผ่านประจำปี จัดอยู่ในประเภทภูมิอากาศแบบพื้นเมืองร้อนเฉพาะฤดู กล่าวคือ จะมีฝนตกเฉพาะฤดูฝน สลับกับช่วงแห้งแล้งในฤดูหนาวและร้อน

อากาศ

จังหวัดหนองบัวลำภู จัดเป็นจังหวัดที่มีอากาศบริสุทธิ์อยู่ทั่วไป เนื่องจากไม่มีโรงงานอุตสาหกรรมที่ก่อมลพิษ และไม่มีปัญหาการจราจร บรรยากาศเหมาะสำหรับการพักผ่อนทั้งระยะสั้นและระยะยาว

๔. การแบ่งเขตการปกครอง

จังหวัดหนองบัวลำภู แบ่งการปกครองออกเป็น ๖ อำเภอ ๕๙ ตำบล ๖๘๗ หมู่บ้าน ๓๓ ชุมชน ๑ เทศบาลเมือง , ๒๓ เทศบาลตำบล, ๑ อบจ. , และ ๔๓ อบต.

ตารางที่ ๑ การแบ่งเขตการปกครอง

อำเภอ	จำนวนตำบล (แห่ง)	จำนวนหมู่บ้าน/ชุมชน (แห่ง)	จำนวนเทศบาล (แห่ง)	จำนวน อบต. (แห่ง)
อ.เมืองฯ	๑๕	๑๕๓ / ๓๓	๔	๑๓
อ.ศรีบุญเรือง	๑๒	๑๕๘	๕	๙
อ.นากลาง	๙	๑๒๗	๕	๕
อ.โนนสัง	๑๐	๑๐๗	๔	๗
อ.นาหว้า	๕	๕๑	๑	๕
อ.สุวรรณคูหา	๘	๙๑	๕	๔
รวม	๕๙	๖๘๗ / ๓๓	๒๔	๔๓

ที่มา : ที่ทำการปกครองจังหวัดหนองบัวลำภู

ระยะทางจากจังหวัดถึงอำเภอ

ตารางระยะทางจากจังหวัดถึงอำเภอ

อำเภอ	ระยะทาง (กม.)
เมืองหนองบัวลำภู	๓
ศรีบุญเรือง	๓๓
นากลาง	๓๐
โนนสัง	๔๒
นาหว้า	๔๓
สุวรรณคูหา	๖๕

๕. ประชากร

จังหวัดหนองบัวลำภู ปี ๒๕๖๑ (๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑) มีประชากรทั้งสิ้น ๕๑๒,๑๑๗ คน เป็นชาย ๒๕๕,๙๔๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๙๘ ของประชากรทั้งหมด หญิง ๒๕๖,๑๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๐๒ จำนวนครัวเรือนทั้งสิ้น ๑๔๕,๘๐๗ ครัวเรือน

ตารางที่ ๒ แสดงจำนวนประชากรในจังหวัดหนองบัวลำภู

อำเภอ	ประชากร(คน)			จำนวน ครัวเรือน
	ชาย	หญิง	รวม	
เมืองหนองบัวลำภู	๖๘,๐๓๑	๖๘,๕๔๖	๑๓๖,๕๗๗	๔๔,๒๗๖
ศรีบุญเรือง	๕๖,๐๕๗	๕๕,๒๙๖	๑๑๑,๓๕๓	๓๐,๘๓๘
นากลาง	๔๖,๔๑๔	๔๖,๓๑๐	๙๒,๗๒๔	๒๖,๐๙๖
โนนสัง	๓๒,๕๕๒	๓๒,๘๒๐	๖๕,๓๗๒	๑๖,๖๕๐
นาหว้า	๑๘,๕๘๙	๑๘,๗๒๙	๓๗,๓๑๘	๑๐,๘๐๑
สุวรรณคูหา	๓๔,๒๙๙	๓๔,๔๗๔	๖๘,๗๗๓	๑๙,๑๔๑
รวม	๒๕๕,๙๔๒	๒๕๖,๑๗๕	๕๑๒,๑๑๗	๑๔๕,๘๐๗

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๖. ข้อมูลเศรษฐกิจ

สินทรัพย์ทางเศรษฐกิจ

พืชเศรษฐกิจที่สำคัญ ได้แก่ ข้าวเหนียว ข้าวเจ้า อ้อยโรงงาน มันสำปะหลัง ข้าวโพด-เลี้ยงสัตว์ ถั่วเหลือง ผลไม้ โดยมียางพาราเป็นพืชเศรษฐกิจตัวใหม่

ตารางที่ ๓ การเพาะปลูกข้าวนาปี

อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)			มูลค่าผลผลิตรวม (ล้านบาท)		
	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
เมือง	๒๐๑,๑๐๒	๒๐๔,๔๗๕	๒๑๔,๐๘๗	๖๐,๖๘๙.๖๒	๘๑,๙๙๐.๕๙	๘๙,๕๘๙.๓๘	๕๐๐.๓๙	๗๘๔.๒๔	๙๘๖.๘๓
นากลาง	๑๑๕,๙๓๔	๑๒๒,๑๖๗	๑๒๒,๔๕๗	๔๘,๔๐๑.๔๕	๕๒,๑๖๓.๐๕	๔๖,๑๘๖.๕๖	๔๖๔.๖๕	๓๖๖.๗๑	๕๕๔.๒๔
โนนสัง	๑๒๖,๐๖๒	๑๑๙,๐๙๗	๑๒๔,๙๔๙	๔๗,๖๑๐.๘๕	๓๙,๒๑๓.๓๙	๕๐,๐๔๒.๑๐	๓๖๕.๔๑	๓๕๐.๕๗	๖๒๐.๗๗
ศรีบุญเรือง	๑๕๑,๑๔๔.๑๘	๑๓๒,๑๖๒.๔๐	๑๓๖,๓๔๓	๖๓,๙๕๕.๑๕	๕๔,๔๖๓.๔๙	๕๕,๔๐๙.๗๐	๕๕๗.๖๙	๔๙๔.๘๐	๗๐๗.๐๓
สุวรรณคูหา	๖๙,๙๔๘	๘๐,๖๐๘	๗๔,๐๒๖.๒๙	๒๓,๗๓๒.๔๗	๒๙,๗๖๔.๖๘	๓๐,๐๘๙	๒๔๘.๘๓	๒๗๐.๕๖	๓๑๕.๙๓
นาหว้า	๒๑,๑๘๓	๒๒,๒๑๗	๒๒,๓๙๒	๙,๒๒๐.๒๔	๙,๒๘๔.๔๘	๙,๙๘๙.๔๐	๕๑.๗๗	๗๔.๓๒	๘๑.๑๖
รวม	๖๘๕,๓๗๓.๑๘	๖๘๐,๗๒๖.๔๐	๖๙๔,๒๕๕.๒๙	๒๕๓,๖๐๙.๗๙	๒๖๖,๘๗๙.๖๗	๒๘๑,๓๐๖.๑๔	๒,๑๒๗.๗๙	๒,๓๐๐.๒๘	๓,๑๓๒.๑๑

การปลูกข้าวนาปีในจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า มีการปลูกในทุกๆ พื้นที่ของจังหวัด โดยอำเภอที่นิยมปลูกมากที่สุดในจังหวัด คือ อำเภอเมือง และอำเภอศรีบุญเรือง โดยจำนวนพื้นที่เพาะปลูก (ไร่) ในแต่ละปีไม่เท่ากัน ในปี ๒๕๖๐ มีจำนวนพื้นที่ลดลงจากปี ๒๕๕๙ ส่วนปี ๒๕๖๑ มีจำนวนพื้นที่เพาะปลูกมากกว่าทุกปี ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปริมาณน้ำผิวดิน หรือปริมาณน้ำฝนในแต่ละปีแตกต่างกัน หรือในปี ๒๕๖๐ เกษตรกรส่วนหนึ่งหันไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน เช่น อ้อย ส่วนผลผลิตรวม (ตัน) ในปี ๒๕๕๙ ปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑ จะมีผลผลิตเพิ่มขึ้นทุกๆ ปีตามลำดับ เช่นเดียวกับมูลค่าผลผลิตรวม (ล้านบาท) ที่ในปี ๒๕๕๙ ปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑ จะมีมูลค่าผลผลิตรวมเพิ่มขึ้นทุกๆ ปีตามลำดับเช่นเดียวกัน

ตารางที่ ๔ การเพาะปลูกอ้อย

อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก		ผลผลิตรวม (ตัน)		มูลค่าผลผลิตรวม (ล้านบาท)	
	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
เมือง	๘๘,๙๓๓	๙๐,๕๓๐	๙๔๖,๔๓๘.๑๒	๓๕๔,๑๖๒.๕๐	๑,๐๖๐.๐๑	๓๑๘.๗๕
นากลาง	๒๐๖,๗๔๗	๒๖๖,๘๒๘	๑,๙๑๕,๔๙๖.๖๐	๒,๒๓๗,๑๗๔.๕๐	๒,๐๘๗.๘๙	๒,๑๗๐.๐๖
โนนสัง	๑๐,๑๐๘	๘,๓๖๒	๖๔,๐๐๑	๓๗.๗๕๐	๗๖.๘๐	๓๒.๔๗
ศรีบุญเรือง	๒๑๒,๐๐๗	๑๙๒,๙๗๓	๑,๖๐๐,๓๘๐	๑,๕๔๒,๗๙๒.๕๐	๒,๒๔๐.๕๓	๑,๓๒๖.๘๐
สุวรรณคูหา	๑๑๒,๓๑๖	๑๒๐,๐๑๐	๕๙๓,๕๘๐	๖๖๖,๑๓๕	๘๓๑.๐๑	๗๗๙.๓๘
นาหว้า	๕๐,๘๘๙	๕๙,๕๐๙	๗๐๗,๒๖๘	๖๙๓,๕๗๖	๙๑๙.๔๕	๕๕๔.๘๖
รวม	๖๘๑,๐๐๐	๗๓๒,๒๑๒	๕,๘๒๗,๑๖๓.๗๑	๕,๕๓๑,๕๙๐.๕๐	๗,๒๙๓.๖๗	๕,๑๒๕.๙๔

การปลูกอ้อยในจังหวัดหนองบัวลำภูถือเป็นพืชทางการเกษตรที่นิยมปลูก จากข้อมูลพบว่า มีการปลูกในทุกๆ พื้นที่ของจังหวัด โดยอำเภอที่นิยมปลูกมากที่สุดในจังหวัด คือ อำเภอนากลาง และอำเภอศรีบุญเรือง จำนวนพื้นที่เพาะปลูก (ไร่) ในปี ๒๕๖๐ และ ปี ๒๕๖๑ จะเพิ่มขึ้นตามลำดับ เนื่องจากอ้อยในช่วงปี ๒๕๖๐ ยังเป็นที่ต้องการของตลาดและสร้างได้ให้เกษตรกรได้ง่ายกว่าการปลูกพืชชนิดอื่นๆ หากแต่จำนวนผลผลิตรวม (ตัน) ในปี ๒๕๖๑ กลับมีผลผลิตที่ลดลงจากปี ๒๕๖๐ ซึ่งอาจมีสาเหตุเนื่องมาจากเกษตรกรปลูกอ้อยติดต่อกัน

โดยไม่มีการพักดิน ทำให้อ้อยเจริญเติบโตได้ไม่เต็มที่ หรือสภาพอากาศแปรปรวน ฝนตกไม่สม่ำเสมอ ซึ่งจะเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับมูลค่าผลผลิตรวม (ล้านบาท) ที่ในปี ๒๕๖๑ มีมูลค่าผลผลิตลดลงจากปี ๒๕๖๐ ที่อาจมีสาเหตุอีกหนึ่งสาเหตุมาจากน้ำตา

ตารางที่ ๕ การเพาะปลูกมันสำปะหลัง

อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)			มูลค่าผลผลิตรวม (ล้านบาท)		
	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
เมือง	๑๗,๙๒๔	๑๖,๗๗๓	๑๕,๖๐๑	๓๔,๐๘๕.๗๐	๒๘,๕๓๒.๐๐	๒๗,๘๘๗.๓๘	๗๔.๖๕	๓๓.๖๗	๕๓.๕๔
นากลาง	๒๓,๕๕๗	๒๖,๗๒๓	๒๔,๖๔๔	๒๘,๙๕๑.๐๙	๔๓,๘๘๓.๙๗	๓๙,๒๔๑.๔๐	๕๑.๕๓	๙๑.๗๒	๙๑.๐๔
โนนสัง	๑๙,๔๗๓	๑๗,๙๕๑	๑๑,๘๔๒	๒๖,๓๔๑.๑๐	๔๗,๘๗๖.๒๘	๒๕,๗๑๓	๔๔.๒๕	๖๗.๙๘	๕๕.๘๐
ศรีบุญเรือง	๑๑,๓๐๖	๑๖,๔๔๔	๑๘,๕๘๘	๑๙,๕๒๓.๙๐	๒๙,๒๖๖.๑๐	๓๘,๖๕๑.๕๐	๓๗.๘๘	๓๖.๒๙	๖๕.๗๑
สุวรรณคูหา	๖๒,๙๗๗	๕๐,๕๐๕	๓๒,๙๙๖	๑๐๑,๒๕๖.๗๔	๙๙,๒๘๒.๐๐	๗๑,๗๕๔	๒๐๑.๕๐	๑๓๖.๐๒	๑๔๓.๕๑
นาหว้า	๑,๙๖๗	๒,๕๓๘	๓,๒๓๔	๓,๔๒๖.๕๐	๒,๔๗๒.๗๕	๓,๙๓๗.๕๐	๖.๑๗	๕.๑๒	๗.๙๑
รวม	๑๓๗,๒๐๔	๑๓๐,๙๓๔	๑๐๖,๙๐๕	๒๑๓,๕๘๕.๐๓	๒๕๑,๓๑๓.๑๐	๒๐๗,๑๘๔.๗๘	๔๐๕.๑๐๓	๓๙๒.๔๗	๔๑๘.๕๑

การปลูกมันสำปะหลังในจังหวัดหนองบัวลำภู จากข้อมูลพบว่า มีการปลูกมันสำปะหลังในทุกๆ พื้นที่ของจังหวัด โดยอำเภอที่นิยมปลูกมากที่สุดในจังหวัด คือ อำเภอสุวรรณคูหา และอำเภอนากลาง โดยจำนวนพื้นที่เพาะปลูก (ไร่) ในปี ๒๕๕๙ ปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่ลดลงทุกปีตามลำดับ อาจมีสาเหตุมาจากเกษตรกรส่วนหนึ่งหันไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน ส่วนจำนวนผลผลิตรวม (ตัน) ในปี ๒๕๖๐ จะมีผลผลิตมากกว่าปีอื่นๆ และในปี ๒๕๖๑ จะมีผลผลิตน้อยที่สุดเมื่อเทียบกับปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๐ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะสภาพความอุดมสมบูรณ์ของดิน ปริมาณน้ำผิวดิน หรือปริมาณน้ำฝนในแต่ละปีแตกต่างกัน มูลค่าผลผลิตรวม (ล้านบาท) ในปี ๒๕๖๐ จะมีมูลค่าผลผลิตน้อยกว่าปี ๒๕๕๙ และปี ๒๕๖๑ ซึ่งมีสาเหตุมาจากราคาซื้อ-ขายมันสำปะหลังในปี ๒๕๖๐ ตกต่ำกว่าในปีอื่นๆ นั่นเอง

ตารางที่ ๖ การเพาะปลูกยางพารา

อำเภอ	พื้นที่เพาะปลูก (ไร่)			ผลผลิตรวม (ตัน)			มูลค่าผลผลิตรวม (ล้านบาท)		
	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
เมือง	๒๒,๕๕๐	๒๓,๓๒๖	๒๒,๖๐๒	๑,๖๗๗	๑,๓๓๐.๖๙	๖๘.๒๓	๓๗.๘๗	๑๔.๘๑	N/A
นากลาง	๒๖,๔๒๖	๒๑,๕๙๕	๒๑,๒๘๗	๒,๑๖๑.๔๗	๖,๙๘๓.๒๘	๑,๑๕๗.๒๐	๕๐.๔๓	๑๖.๘๓	N/A
โนนสัง	๙,๕๖๘.๓๙	๙,๔๖๖.๑๒	๙,๔๔๑.๑๒	๓๙๒.๑๐	๗๒๐.๖๖	๑,๐๔๙.๖๘	๑๗.๕๓	๕.๓๕	N/A
ศรีบุญเรือง	๓๕,๕๓๙.๘๘	๓๒,๕๔๒.๐๗	๒๘,๒๓๐.๐๗	๔,๗๒๑.๕๕	๕,๗๒๖.๖๓	๑๗,๓๙๐.๖๕	๑๗๙.๗๐	๖๐.๖๔	N/A
สุวรรณคูหา	๓๕,๕๓๙.๘๘	๓๖,๘๕๐	๓๘,๒๐๓	๓๗,๘๒๑.๐๗	๗,๙๙๙.๖๒	N/A	๑,๕๒๓.๔๓	๙๘.๔๐	N/A
นาหว้า	๓๕,๕๑๖	๑๕,๐๒๘	๑๐,๖๔๕	๓,๔๗๕.๘๔	๑,๙๐๐.๘๑	๕๔๑.๖๓	๙๖.๖๖	๑๘.๑๗	N/A
รวม	๑๔๓,๑๔๖.๒๗	๑๓๘,๘๐๗.๑๙	๑๓๐,๔๐๘.๑๙	๕๐,๒๔๙.๐๓	๒๔,๖๖๑.๖๙	๒๐,๒๐๗.๓๙	๑,๙๐๕.๖๓	๒๑๔.๒๐	N/A

การปลูกยางพาราในจังหวัดหนองบัวลำภู จากข้อมูลพบว่า มีการปลูกยางพาราในทุกๆ พื้นที่ของจังหวัด โดยอำเภอที่นิยมปลูกมากที่สุดในจังหวัด คือ อำเภอสุวรรณคูหา และอำเภอศรีบุญเรือง โดยจำนวนพื้นที่เพาะปลูก (ไร่) ในปี ๒๕๕๙ ปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑ มีพื้นที่ลดลงทุกปีตามลำดับ อาจมีสาเหตุมาจากเกษตรกรส่วนหนึ่งหันไปปลูกพืชชนิดอื่นแทน ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนผลผลิตรวม (ตัน) ในปี ๒๕๕๙ ปี ๒๕๖๐ และปี ๒๕๖๑ ที่มีจำนวนผลผลิตลดลงทุกปีตามลำดับเช่นเดียวกัน และมูลค่าผลผลิตรวม (ล้านบาท) ในปี ๒๕๖๑ ที่มีมูลค่าผลผลิตรวมจากปี ๒๕๕๙ คิดเป็นอัตราที่สูงมาก เนื่องจากในปี ๒๕๖๐ ปัจจัยด้านเศรษฐกิจจะล่อตัว

โดยเฉพาะประเทศผู้ใช้อย่างรายใหญ่ของโลก ทำให้เกิดการชะลอซื้อของประเทศผู้ใช้อย่าง อีกทั้งปริมาณผลผลิตและความต้องการใช้อย่างไม่สมดุลกัน เป็นต้น

สัตว์เศรษฐกิจที่สำคัญ คือ โคเนื้อ สุกร และไก่เนื้อ

ประมงน้ำจืด พื้นที่ทำการประมงที่สำคัญอยู่บริเวณอำเภอโนนสัง ซึ่งมีอาณาเขตติดต่อกับเขื่อนอุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น สัตว์น้ำจืดที่จับได้ ได้แก่ ปลา และกุ้งก้ามกราม

ตารางที่ ๗ ข้อมูลปริมาณปศุสัตว์จังหวัดหนองบัวลำภู ปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑

อำเภอ/ ปศุสัตว์	โคเนื้อ (ตัว)	โคนม (ตัว)	กระบือ (ตัว)	ไก่ (ตัว)	เป็ด (ตัว)	สุกร (ตัว)	เกษตรกรผู้ เลี้ยงสัตว์รวม (ราย)
เมือง	๘,๐๙๔	๔๓๓	๒,๙๒๔	๖๘๔,๗๔๖	๓๒,๔๖๗	๒๘,๕๒๖	๗,๐๕๔
นากลาง	๖,๖๓๖	๓๘๓	๑,๑๒๓	๒๓๓,๑๐๒	๔๘,๓๙๒	๑๐,๖๕๔	๓,๓๘๗
โนนสัง	๖,๐๓๙	-	๑,๑๓๕	๑๑๐,๙๙๐	๑๕,๑๐๖	๕๒๖	๓,๑๐๓
ศรีบุญเรือง	๔๒๑	-	๗๕๘	๖๖,๗๗๒	๓,๘๑๗	๔๗๒	๒,๘๔๔
สุวรรณคูหา	๒๙๓	-	๖๖๙	๙๙,๒๒๑	๑๙,๘๕๓	๔,๘๒๐	๓,๘๐๒
นาหว้า	๖๙๐	๙๙๓	๘๗	๕๒,๒๓๒	๔,๓๓๒	๑,๐๔๙	๑,๔๒๒
รวม	๒๕,๕๘๗	๒,๘๐๙	๖,๙๖๖	๑,๒๔๗,๐๖๓	๑๒๓,๙๖๗	๔๖,๐๔๗	๒๑,๖๔๒

ที่มา : ระบบทะเบียนเกษตรกรผู้เลี้ยงสัตว์ สำนักงานปศุสัตว์จังหวัดหนองบัวลำภู

การบริหารจัดการสินค้าเกษตรที่สำคัญของจังหวัดหนองบัวลำภู ปี ๒๕๖๐/๒๕๖๑

โคเนื้อ จำนวน ๒๕,๕๘๗ ตัว ให้ผลผลิต ๕,๙๔๓ ตัว/ปี ความต้องการภายในจังหวัด จำนวน ๓,๑๕๓ ตัว/ปี คิดเป็นร้อยละ ๕๓.๐๕ ส่งออกไปตลาดนัดโค-กระบือ จำนวน ๒,๗๐๐ ตัว/ปี คิดเป็นร้อยละ ๔๖.๙๕

โคนม จำนวน ๑,๘๐๙ ตัว ให้ผลผลิต (น้ำนมดิบ) ๒,๕๕๕ ตัน/ปี ส่งออกไปบริษัท CP-Meji จังหวัดสระบุรี จำนวน ๑,๘๒๕ ตัน และ อ.ส.ค. ขอนแก่น จำนวน ๗๓๐ ตัน

กระบือ จำนวน ๖,๙๖๖ ตัว ให้ผลผลิต ๑,๒๒๑ ตัว/ปี ความต้องการบริโภคภายในจังหวัด จำนวน ๒๐๘ ตัว/ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๒๒ ส่งออกไปตลาดนัดโค-กระบือ จำนวน ๙๑๓ ตัว/ปี คิดเป็นร้อยละ ๗๔.๗๘

สุกร จำนวน ๔๖,๐๔๗ ตัว ให้ผลผลิต ๕๒,๗๒๘ ตัว/ปี ความต้องการบริโภคภายในจังหวัด จำนวน ๓๘,๑๕๑ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๗๒.๓๕ ส่งออกให้บริษัท CP Food จังหวัดนครราชสีมา บริษัทหมูพันธุ์ (อุดรธานี ขอนแก่น เลย มหาสารคาม ร้อยเอ็ด) จำนวน ๑๔,๕๗๗ ตัว คิดเป็นร้อยละ ๒๗.๖๕

ผลผลิตสัตว์น้ำจืดต่าง ๆ ปลานิล ปลาดุก ปลาน้ำจืด ปลาตะเพียน ปลาช่อน ปลาสร้อยเทศ มีผลผลิต ๔๒๓.๔๓ ตัน/ปี พื้นที่เพาะเลี้ยง ๕,๒๙๒.๘๒ ไร่ เกษตรกรเพาะเลี้ยงจำนวน ๖,๐๘๐ ราย ความต้องการบริโภคภายในจังหวัด ๑ ๕,๖๐๐ ตัน/ปี ผลผลิตไม่เพียงพอต่อความต้องการบริโภคภายในจังหวัด

ตารางที่ ๘ ข้อมูลสถาบันกลุ่มเกษตรกร

สถาบันเกษตรกร	จำนวนกลุ่ม	สมาชิก (ราย)
กลุ่มแม่บ้านเกษตรกร	๖๕	๙๗๕
กลุ่มยุวเกษตรกร	๔๔	๖๖๐
ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า (ศพก.)	๖	เครือข่าย ศพก. ๖๔ เครือข่าย
กลุ่มวิสาหกิจชุมชน	๑,๔๘๕	๔๑,๔๑๙
กลุ่มส่งเสริมอาชีพ	๕๔	๘๑๐
เครือข่ายวิสาหกิจชุมชน	๓	๘๗
อาสาสมัครเกษตรหมู่บ้าน	๑	๗๑๖
อาสาสมัคร	-	๒,๕๗๒
Smart Farmer	-	๘๘๙ (ต้นแบบ ๒๕ ฐาน กำลังพัฒนา ๗๑๒ ราย)
Young Smart Farmer	-	๗๐ ราย (ต้นแบบ ๑๒ ราย)
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชน	๑๔	-
ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชน	๖	-
รวม	๑,๖๐๓	๒๘,๑๒๖

ที่มา กลุ่มส่งเสริมและพัฒนาเกษตรกร สำนักงานเกษตรจังหวัดหนองบัวลำภู

ด้านอุตสาหกรรม

จังหวัดหนองบัวลำภู มีโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการตามพระราชบัญญัติโรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕ (สะสม) ณ วันที่ ๓๑ เดือน สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จำนวนทั้งสิ้น ๑๙๙ โรงงาน เงินลงทุนรวม ๑๐.๑๘๐.๙๒ ล้านบาท และมีจำนวนคนงาน ๕,๑๓๓ คน โดยจำแนกออกเป็นจำพวกโรงงาน ดังนี้ (ไม่นับรวม โรงงานจำพวกที่ ๑)

ตารางที่ ๙ จำนวนโรงงานที่ได้รับอนุญาตให้ประกอบกิจการตาม พ.ร.บ.โรงงาน พ.ศ. ๒๕๓๕

จำพวกที่	จำนวนโรงงาน ปี ๒๕๕๗	จำนวนโรงงาน ปี ๒๕๕๘	จำนวนโรงงาน ปี ๒๕๕๙	จำนวนโรงงาน ปี ๒๕๖๐	จำนวนโรงงาน ปี ๒๕๖๑
๒	๘๒	๘๓	๘๓	๘๔	๘๕
๓	๙๕	๙๙	๑๐๔	๑๑๑	๑๑๔
รวม	๑๗๗	๑๘๒	๑๘๗	๑๙๕	๑๙๙

หมายเหตุ

- โรงงานจำพวกที่ ๑ ได้แก่ โรงงานที่มีเครื่องจักรตั้งแต่ ๕ - ๒๐ แรงม้า และคนงานไม่เกิน ๒๐ คน (สามารถประกอบกิจการได้ตามความประสงค์โดยไม่ต้องแจ้ง/ขออนุญาต)
- โรงงานจำพวกที่ ๒ ได้แก่ โรงงานที่มีเครื่องจักรตั้งแต่ ๒๐-๕๐ แรงม้า และคนงานไม่เกิน ๕๐ คน
- โรงงานจำพวกที่ ๓ ได้แก่ โรงงานที่มีเครื่องจักรตั้งแต่ ๕๐ แรงม้าขึ้นไป และคนงานตั้งแต่ ๕๐ คนขึ้นไป

ตารางที่ ๑๐ ข้อมูลนิติบุคคลที่จดทะเบียน

ปี	จดทะเบียนนิติบุคคลตั้งใหม่		จดทะเบียนนิติบุคคล (เลิกกิจการ)		นิติบุคคล (คงอยู่)	
	ราย	ทุน	ราย	ทุน	ราย	ทุน
๒๕๕๘	๙๓	๑๑๘.๕๐	๔๒	๕๑.๑๐	๖๓๑	๙,๐๗๐,๙๗๕,๐๐๐
๒๕๕๙	๑๑๑	๑๘๓.๔๐	๓๐	๔๘.๙๖	๗๐๘	๙,๖๗๓,๒๗๕,๐๐๐
๒๕๖๐	๑๖๑	๔๑๐.๗๘	๒๔	๓๑.๘๕	๘๒๘	๑๑,๖๗๓,๘๙๕,๐๐๐
๒๕๖๑	๖๕	๙๗.๕๐	๒๓	๓๘.๙๕	๘๘๐	๑๑,๘๕๓,๔๐๗,๖๕๗

ที่มา : สำนักงานพัฒนาธุรกิจการค้าจังหวัดหนองบัวลำภู

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหนองบัวลำภู (Gross Provincial Product : GPP)

ด้านเศรษฐกิจของจังหวัด (GPP) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของกลุ่มจังหวัด ณ ราคาประจำปี เท่ากับ ๒๒๓,๖๐๖ ล้านบาท และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหนองบัวลำภู ณ ราคาประจำปี ๒๕๕๙ เท่ากับ ๒๓๗,๑๘๗ ล้านบาท และผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหนองบัวลำภู ณ ราคาประจำปี เท่ากับ ๒๓,๔๐๗ ล้านบาท

ตารางที่ ๑๑ แสดงมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมกลุ่มจังหวัดและจังหวัด (GRP และ GPP) ณ ราคาประจำปี

กลุ่มจังหวัด/จังหวัด	ปี ๒๕๕๕	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙ P
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	๑,๒๗๕,๖๔๙	๑,๓๗๓,๐๐๓	๑,๓๑๙,๑๗๕	๑,๓๖๓,๙๖๗	๑,๔๓๒,๑๒๒
กลุ่มจังหวัด	๒๑๐,๙๑๕	๒๓๓,๕๘๖	๒๒๐,๓๙๘	๒๒๔,๗๐๘	๒๓๗,๑๘๗
อุดรธานี	๙๕,๒๖๔	๔๑,๐๐๔	๔๒,๖๕๓	๔๑,๖๔๐	๔๔,๙๘๐
เลย	๔๐,๑๐๐	๔๑,๐๐๔	๔๒,๖๕๓	๔๑,๖๔๐	๔๔,๙๘๐
หนองคาย	๓๔,๑๕๕	๓๖,๖๘๙	๓๔,๕๖๗	๓๖,๒๙๖	๓๗,๘๑๒
บึงกาฬ	๒๒,๔๑๒	๒๓,๓๗๖	๑๙,๙๗๑	๒๑,๖๕๑	๒๓,๔๖๓
หนองบัวลำภู	๑๘,๙๘๔	๒๑,๔๒๐	๒๐,๓๖๘	๒๑,๘๒๗	๒๓,๔๐๗

หมายเหตุ : P หมายถึง Preliminary หรือค่ารายปีที่ได้จากการประมวลผลข้อมูลเบื้องต้น

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดหนองบัวลำภู ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า ๒๓,๔๐๗ ล้านบาท (เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๕๘ จำนวน ๑,๕๘๐ ล้านบาท หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ ๗.๒) สาขาการผลิตที่มีมูลค่าการผลิตสูงที่สุด ๓ ลำดับแรก คือ สาขาเกษตรกรรม การป่าไม้ และการประมง มีส่วนแบ่งมูลค่า ๖,๐๗๐ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๓ ของมูลค่าการผลิตทั้งจังหวัด ลำดับที่สอง คือ สาขาการศึกษา มีส่วนแบ่งมูลค่า ๓,๕๕๔ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๑๘ และลำดับที่สาม คือสาขาการขนส่งและการขายปลีก การซ่อมแซมยานยนต์และจักรยานยนต์ มีส่วนแบ่งมูลค่า ๓,๐๗๕ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๑๓.๑๔ นอกจากนี้สาขาอื่น ๆ มีส่วนแบ่งมูลค่ารวม ๑๐,๗๐๘ ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ ๔๕.๗๕ จัดเป็นลำดับสุดท้าย ของภาคและลำดับที่ ๗๗ ของประเทศ

รายได้เฉลี่ยต่อหัวประชากร

ในปี ๒๕๖๐ จังหวัดหนองบัวลำภูมีรายได้ต่อหัวประชากรอยู่ที่ ๕๓,๔๑๖ บาท โดยที่กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑ มีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี (GRP) เท่ากับ ๘๐,๓๕๒ บาท จังหวัดหนองคาย มีรายได้เฉลี่ยต่อหัว/ปี สูงที่สุดในกลุ่ม รองลงมาได้แก่ จังหวัดเลยและจังหวัดอุดรธานี

ตารางที่ ๑๒ แสดงรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปี กลุ่มจังหวัดและจังหวัด

	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐
ประเทศไทย	๑๙๓,๔๗๑	๑๙๗,๔๕๙	๒๐๔,๔๕๙	๒๑๕,๔๕๕	๒๒๘,๓๙๘
กลุ่มจังหวัดตะวันออกเฉียงเหนือตอนบน ๑	๖๗,๕๘๘	๗๖,๒๔๗	๗๒,๘๓๑	๗๖,๒๐๗	๘๐,๓๕๒
บึงกาฬ	๖๕,๖๐๙	๕๖,๔๐๐	๖๑,๔๙๔	๖๗,๐๒๑	๗๘,๐๒๒
หนองบัวลำภู	๔๔,๖๔๑	๔๒,๖๒๖	๔๕,๘๙๑	๔๙,๔๔๓	๕๓,๔๑๖
อุดรธานี	๗๙,๓๔๓	๘๑,๐๐๙	๘๑,๖๘๒	๘๕,๓๕๙	๘๘,๖๗๓
เลย	๗๕,๕๘๗	๗๘,๘๐๑	๗๗,๐๗๒	๘๓,๔๓๙	๙๗,๙๐๓
หนองคาย	๘๐,๙๐๙	๗๖,๕๕๐	๘๐,๗๓๖	๘๔,๔๖๕	๘๙,๙๑๓

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ , ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด

แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. ๒๕๖๐

ด้านการท่องเที่ยว

ในปี ๒๕๖๑ (ณ กันยายน ๒๕๖๑) พบว่ามีนักท่องเที่ยวเดินทางท่องเที่ยวในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน ๒๕๖,๙๐๐ คน เพิ่มขึ้นจาก ปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๓.๒๘ (๘,๑๖๒ คน) มีรายได้จากการท่องเที่ยวจำนวน ๔๓๖.๒๔ ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี ๒๕๖๐ ร้อยละ ๒๑.๑๔ (๗๖.๓๔ ล้านบาท) จากตัวเลขรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้น แต่ยังคงเป็นจังหวัดที่มีรายได้และจำนวนนักท่องเที่ยวน้อยที่สุด เป็นลำดับที่ ๗๗ ของประเทศ

ตารางที่ ๑๓ แสดงจำนวนรายได้และนักท่องเที่ยวของจังหวัด ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๐

รายการ	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
รายได้จากการท่องเที่ยว (ล้านบาท)	๓๔๖.๗๓	๓๖๐.๙๑	๔๓๖.๒๔
จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	๓๔๔,๐๔๒	๒๔๘,๗๓๘	๒๕๖,๙๐๐

ที่ : สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัดหนองบัวลำภู, ๒๕๖๑

๗. ลักษณะทางสังคม

สิทธิพลเมืองทางสังคม

การศึกษา

จังหวัดหนองบัวลำภู มีสถาบันการศึกษาในพื้นที่ทั้งสิ้น ๓๗๔ แห่ง ประกอบด้วย

- สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน ๓๓๘ แห่ง แบ่งเป็น สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๑ จำนวน ๒๑๒ แห่ง สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต ๒ จำนวน ๑๐๕ แห่ง และสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษา

- สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษา จำนวน ๒ แห่ง ได้แก่ มหาวิทยาลัย รามคำแหง สาขาวิทยบริการเฉลิมพระเกียรติ จังหวัดหนองบัวลำภู และวิทยาลัยชุมชนหนองบัวลำภู

- สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา จำนวน ๖ แห่ง ได้แก่ วิทยาลัยเทคนิค หนองบัวลำภู วิทยาลัยการอาชีพศรีบุญเรือง วิทยาลัยเทคโนโลยีบริหารธุรกิจศรีบุญเรือง วิทยาลัยเทคโนโลยี

- สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จำนวน ๒๑ แห่ง

- สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย จำนวน ๖ แห่ง

- ศูนย์การศึกษาพิเศษ จำนวน ๑ แห่ง

ด้านสาธารณสุข

ตารางที่ ๑๔ แสดงข้อมูลด้านสาธารณสุข

รายการ	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
จำนวนผู้ป่วยใน (คน)	-	๔๕,๕๗๙	๓๙,๕๔๘ (ม.ค.-ธ.ค. ๖๑)
จำนวนผู้ป่วยนอก (คน)	-	๖๙๑,๙๘๘	๖๖๐,๕๓๙ (ม.ค.-ธ.ค. ๖๑)
จำนวนแพทย์ต่อประชากร	-	๖,๓๐๔	๖,๑๑๒
อัตราการเกิด	๑๐.๕๔	๑๐.๑๙	๗.๓๗ (ม.ค.-มิ.ย. ๖๑)
อัตราการตาย	๘.๒๒	๗.๖๗	๓.๘๑ (ม.ค.-มิ.ย. ๖๑)
ภาวะโรคและการบาดเจ็บ	-		
- อัตราผู้ป่วยนอก		๑,๖๖๖.๙๓	๑,๕๙๕.๓๖
- อัตราผู้ป่วยใน		๑๐๙.๘๐	๙๕.๕๒
- อัตราป่วยด้วยโรคติดต่อทางระบาดที่		๓๙.๐๑	๑๔.๖๖
สำคัญ			(ม.ค.-ธ.ค. ๖๑)

ที่มา : สำนักงานสาธารณสุขจังหวัดหนองบัวลำภู

๘. ขนบธรรมเนียม ศิลปวัฒนธรรม และประเพณีที่สำคัญ

ขนบธรรมเนียม

จังหวัดหนองบัวลำภู ณ ปีไหน มีวัด ๔๑๗ แห่ง โบสถ์คริสต์ ๑๐ แห่ง มัสยิด ๒ แห่ง มีขนบธรรมเนียมความเป็นอยู่อย่างชาวอีสานทั่วไป แบบเรียบง่ายส่วนมากนับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ ๙๙.๘๘ ของประชากรทั้งหมด ส่วนที่นับถือศาสนาอื่นมีบ้างเล็กน้อย ได้แก่ ศาสนาคริสต์ ร้อยละ ๐.๐๙ และ อิสลามร้อยละ ๐.๐๓

ศิลปวัฒนธรรม

จังหวัดหนองบัวลำภูมีศิลปหัตถกรรมและวัฒนธรรมการเล่นพื้นเมือง เช่น การทอผ้าไหม ผ้าฝ้าย หมี่ขิด ซึ่งทอกันมาตั้งแต่โบราณ โดยทอเป็นผ้าขิด หมอน ผ้าตัดเสื้อ ตัดกระโปรง กล่องทิงซู และของใช้อื่นๆ การทำเครื่องปั้นดินเผา ปั้นรูปแบบต่างๆ และทำลวดลายเป็นเครื่องใช้ เครื่องประดับตกแต่งอาคารสถานที่ โอ่งน้ำกาน้ำ หม้อดิน เตาไฟ กระถางดอกไม้ แจกัน เป็นต้น

- เครื่องจักรสาน โดยใช้วัตถุดิบจากไม้ไผ่และเอาไปย้อมสี ทำเป็นกระติบข้าว พัด ตะกร้าของใช้ประจำครัวเรือน เป็นต้น

- วัฒนธรรมการเล่นพื้นเมืองต่างๆ เช่น โปงลาง ประกอบด้วยเครื่องดนตรีประเภทแคน ขอ พิณ โปงลาง ฉิ่ง ฉาบ กลอง โหวด และการรำคองก้า ซึ่งเป็นการร่ายรำตามจังหวะเสียงกลองและเสียงเพลงเครื่องดนตรีที่เล่นมีกลอง ๒ หน้า จะนิยมเล่นในเวลากลางคืน

๙. ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ทรัพยากรป่าไม้

ทรัพยากรป่าไม้ของจังหวัดหนองบัวลำภู มีพื้นที่ป่าไม้รวมทั้งสิ้น ๑,๗๔๕,๔๓๒ ไร่ แบ่งเป็นป่าสงวนแห่งชาติ จำนวน ๖ ป่า และอุทยานแห่งชาติ จำนวน ๑ อุทยาน มีพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติทั้งสิ้น ๑,๖๐๓,๖๔๗ ไร่ คิดเป็นร้อยละ๖๒.๕๙ ของพื้นที่จังหวัด และมีพื้นที่อุทยานแห่งชาติทั้งสิ้น ๑๔๐,๕๙๙.๓๔ ไร่ คิดเป็นร้อยละ ๕.๔๙ ของพื้นที่จังหวัดและกรมป่าไม้ได้ประกาศเป็นพื้นที่ปฏิรูปที่ดินจำนวน ๑,๒๐๑,๙๘๖.๓๔ ไร่ คงเหลือพื้นที่ป่าไม้ในความรับผิดชอบของ กรมป่าไม้และกรมอุทยานฯ จำนวน ๒๒๖,๓๒๒ ไร่

ตารางที่ ๑๕ แสดงพื้นที่ป่าไม้ในจังหวัดหนองบัวลำภู

ลำดับ	ชื่อป่าสงวน/อุทยาน	พื้นที่ป่า (ไร่) (กฎกระทรวง)	พื้นที่ป่า (ไร่) (ตามการใช้ประโยชน์)	มอบให้ ส.ป.ก.	พื้นที่ป่าคงเหลือ ในความรับผิดชอบ (ไร่)
๑	ป่าสงวนแห่งชาติป่าภูเก้า	๑๐๓,๑๒๕	๑๒๐,๑๒๕	๑๐,๘๕๐	๑๑,๖๙๒.๓๔
๒	ป่าสงวนแห่งชาติภูพาน	๑๙,๐๘๑	๒๔,๕๒๕	๘,๖๐๐	๕,๔๔๙.๒๑
๓	ป่าสงวนแห่งชาติป่าหนองเรือ	๒,๓๙๐	๒,๗๗๕	-	๒,๗๗๕.๖๕
๔	ป่าสงวนแห่งชาติป่าห้วยสั้ม และป่าภูผาแดง	๗๐๙,๐๐๘	๕๑๒,๓๗๕	๔๗๓,๖๒๕	๕๘,๗๘๗.๘๔
๕	ป่าสงวนแห่งชาติป่าแก่งลออ และป่ากลาง	๑๓,๘๕๐	๑๕,๖๒๕	๑,๕๗๕	๑๔,๖๔๕.๗๐
๖	ป่าสงวนแห่งชาติป่าหนองเรือ	๗๕๖,๑๙๓	๘๔๖,๐๗๕	๗๐๗,๔๐๐	๑๓๒,๙๗๒.๒๖

ลำดับ	ชื่อป่าสงวน/อุทยาน	พื้นที่ป่า (ไร่) (กฎกระทรวง)	พื้นที่ป่า (ไร่) (ตามการใช้ประโยชน์)	มอบให้ ส.ป.ก.	พื้นที่ป่าคงเหลือ ในความรับผิดชอบ (ไร่)
๗	อุทยานแห่งชาติภูเก้าภูพานคำ	๑๔๑,๗๘๕	-	-	๑๓๓,๒๘๙.๖๑
	รวม	๑,๗๔๕,๔๓๒	๑,๕๒๑,๕๐๐	๑,๒๐๖,๑๕๐	๒๒๖,๓๒๒

ที่มา : ข้อมูลจากสำนักจัดการที่ดินป่าไม้ กรมป่าไม้ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

แหล่งน้ำธรรมชาติ

ทรัพยากรน้ำของจังหวัดหนองบัวลำภู ประกอบด้วยลุ่มน้ำสาขาทั้งหมด ๕ ลุ่มน้ำ ได้แก่ ลุ่มน้ำสาขาน้ำโมง ลุ่มน้ำสาขาห้วยหลวง ลุ่มน้ำสาขาน้ำพวย ลุ่มน้ำสาขาลำน้ำพองตอนบน และลุ่มน้ำสาขาลำพะเนียง โดยมีพื้นที่ลุ่มน้ำ ประมาณ ๒,๕๑๖,๐๘๑.๒๕ ไร่ มีปริมาณน้ำฝน ๕,๖๒๖.๓๙ มิลลิเมตรต่อปี ปริมาณน้ำท่า ๓,๐๘๒.๔๒ ล้านลูกบาศก์ เมตร ต่อปี ปริมาณน้ำบาดาลที่กักเก็บ ๘๓๒.๙๕ ล้านลูกบาศก์เมตรต่อปี นอกจากนี้ พบว่า พื้นที่การเกษตรของจังหวัด มีประมาณ ๑,๗๙๒,๗๖๒.๕ ไร่ ในขณะที่มีโครงการพัฒนาแหล่งน้ำในปัจจุบัน ครอบคลุมพื้นที่เพียง ๕๘๙,๘๔๖ ไร่ หรือ ๙๔๓.๗๕ ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๙

จังหวัดหนองบัวลำภูขาดแคลนแหล่งน้ำธรรมชาติขนาดใหญ่และขนาดกลาง เนื่องจากมีสภาพพื้นที่เป็นที่ราบสูง มีแหล่งน้ำในพื้นที่ต้นน้ำที่สำคัญในเขตอำเภอนาดัง จังหวัดเลย ได้แก่

- **ลำพะเนียง** อยู่ในเขตลุ่มน้ำชี ต้นน้ำเกิดจากภูเขาในเขต อ.นาดัง จ.เลย ความยาวประมาณ ๓๑๔ กม. เป็นลุ่มน้ำที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพของราษฎรท้องถิ่นที่ อ.นาหวัง อ.ศรีบุญเรือง อ.เมืองฯ อ.นาแก และ อ.โนนสัง ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรมรวมเนื้อที่ ๑,๑๙๕,๐๐๐ ไร่ ไหลผ่านพื้นที่ชุมชน ๒๙ ตำบล ๑๙๕ หมู่บ้าน ๓๑,๔๔๓ ครัวเรือน ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ จำนวน ๒๔๙,๘๘๘ คน

- **ลำน้ำโมง** อยู่ในเขตลุ่มน้ำโขง ต้นน้ำเกิดจากภูเขาเขต อ.นาดัง จ.เลย บริเวณภูซางใหญ่ และภูเขาเขต อำเภอสวรรคภูหา และอำเภอนากลาง ความยาวประมาณ ๑๑๓ กม. เป็นลุ่มน้ำที่มีความสำคัญต่อการดำรงชีพของราษฎรท้องถิ่น อำเภอนากลาง อำเภอสวรรคภูหา อำเภอนาวัง และ อำเภอเมือง หนองบัวลำภู ครอบคลุมพื้นที่เกษตรกรรม รวมเนื้อที่ ๑,๖๘๕,๗๘๙ ไร่ ไหลผ่านพื้นที่ชุมชน ๕๑ ตำบล ประชาชนในพื้นที่ลุ่มน้ำ ๕๙,๙๓๗ ครัวเรือน ๒๗๐,๓๐๓ คน

นอกจากนี้ยังมีแหล่งน้ำขนาดเล็กที่สำคัญ ได้แก่ ลำห้วยมอ ยาวประมาณ ๒๒ กม. ลำน้ำพวย ยาวประมาณ ๓๐ กม. ลำห้วยโหม ยาวประมาณ ๒๑ กม. ลำห้วยโคโล่ ยาวประมาณ ๓๐ กม. เป็นต้น โดยสภาพ แหล่งน้ำจะมีลักษณะเป็นแหล่งน้ำขนาดเล็ก ห้วยต้น น้ำไม่ขังตลอดทั้งปี ก่อให้เกิดภัยแล้งซ้ำซากเป็นประจำ ทุกปี

แหล่งน้ำชลประทาน มีทั้งสิ้น ๓,๙๕๑ โครงการ มีโครงการชลประทานขนาดกลางเพียง ๑ โครงการ คือ อ่างเก็บน้ำห้วยเหล่ายาง บ้านภูพานทอง ตำบลหนองบัว อำเภอเมือง ขนาดความจุประมาณ ๒.๑๔ ล้าน ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์ประมาณ ๒,๐๐๐ ไร่ โครงการที่เหลืออื่นๆเป็นโครงการชลประทานขนาดเล็ก ขนาด ความจุรวมประมาณ ๕๙,๓๙๙,๘๓๒ ลบ.ม. พื้นที่รับประโยชน์รวมประมาณ ๖๓,๓๙๑ ไร่

น้ำอุปโภคบริโภค

ในเขตเทศบาลเมืองฯมีความต้องการน้ำกิน ๑๐๗,๗๑๐ ลิตร น้ำใช้ ๔,๐๘,๔๐๐ ลิตร

นอกเขตเทศบาลเมืองหนองบัวลำภู มีความต้องการน้ำกิน ๒,๓๖๗,๕๒๕ ลิตร

น้ำใช้ ๒๑,๓๐๗,๗๒๕ ลิตร

แหล่งน้ำบาดาล

อ.เมือง ๑,๐๖๖ บ่อ อ.โนนสัง ๕๗๑ บ่อ อ.ศรีบุญเรือง ๕๗๕ บ่อ อ.นาแก ๘๗๘ บ่อ

อ.นาหว้า ๖๑๖ บ่อ อ.สุวรรณคูหา ๖๖๕ บ่อ รวมทั้งสิ้น ๔,๓๗๑ บ่อ

บทที่ ๓

สถานการณ์ทางสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู ปี ๒๕๖๒

ข้อมูลทางสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู

จากข้อมูลสถานการณ์ทางสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู ได้มีการรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ จากหน่วยงานในพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ซึ่งข้อมูลที่ได้รับนำมาวิเคราะห์และชี้ให้เห็นถึงสถานการณ์ในภาพรวมของจังหวัด ดังนี้

๑. โครงสร้างประชากร อัตราการเปลี่ยนแปลง และความหนาแน่นของประชากร พ.ศ. ๒๕๕๖- ๒๕๖๑

จากสถิติจำนวนประชากร ระหว่างปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๑ จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าจำนวนประชากร มีแนวโน้มความหนาแน่นเพิ่มขึ้น เห็นได้ชัดจาก ปี ๒๕๕๙ - ๒๕๖๑ ที่มีจำนวนประชากรเพิ่มมากขึ้น

ตารางที่ ๑๖ โครงสร้างประชากร อัตราการเปลี่ยนแปลง และความหนาแน่นของประชากร

พ.ศ. ๒๕๕๕ - ๒๕๖๑

อำเภอ	ประชากร (คน)					
	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	๒๕๖๑
เมืองหนองบัวลำภู	๑๓๔,๔๕๗	๑๓๕,๐๓๐	๑๓๕,๔๖๕	๑๓๕,๘๖๕	๑๓๖,๓๐๑	๑๓๖,๕๗๗
นากลาง	๙๑,๙๘๒	๙๒,๓๒๑	๙๒,๕๓๔	๙๒,๗๓๖	๙๒,๗๙๓	๙๒,๗๒๔
โนนสัง	๖๔,๘๒๓	๖๕,๐๖๕	๖๕,๑๖๙	๖๕,๒๔๒	๖๕,๓๑๓	๖๕,๓๗๒
ศรีบุญเรือง	๑๑๐,๓๐๙	๑๑๐,๗๘๕	๑๑๑,๐๑๙	๑๑๑,๐๑๘	๑๑๑,๒๑๐	๑๑๑,๓๕๓
สุวรรณคูหา	๖๘,๑๓๒	๖๘,๒๓๔	๖๘,๔๗๕	๖๘,๔๘๔	๖๘,๖๓๖	๖๘,๗๗๓
นาหว้า	๓๗,๔๓๔	๓๗,๔๒๙	๓๗,๔๑๒	๓๗,๓๘๙	๓๗,๓๘๘	๓๗,๓๑๘
รวม	๕๐๗,๑๓๗	๕๐๘,๘๖๔	๕๑๐,๐๗๔	๕๑๐,๗๓๔	๕๑๑,๖๔๑	๕๑๒,๑๑๗

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๒. อัตราการเกิด การตาย การย้ายเข้า การย้ายออก จำแนกตามเพศ พ.ศ. ๒๕๖๑

จากอัตราการเกิด การตาย การย้ายเข้า การย้ายออก ในปี ๒๕๖๑ ตามสถิติการให้บริการด้านทะเบียนราษฎร พบว่าอัตราการเกิดเพิ่มขึ้น จำนวน ๗๙๒ คน เมื่อเทียบกับการตาย และอัตราการย้ายเข้า และย้ายของราษฎร พบว่าจำนวนการย้ายออกมากกว่าการย้ายเข้า จำนวน ๓๓ คน

ตารางที่ ๑๗ อัตราการเกิด การตาย การย้ายเข้า ย้ายออก

อำเภอ	การเกิด			การตาย			การย้ายเข้า			การย้ายออก		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
เมืองหนองบัวลำภู	๑,๔๒๙	๑,๓๓๐	๒,๗๕๙	๖๗๘	๔๙๕	๑,๑๗๓	๒,๙๕๗	๒,๔๕๗	๕,๔๑๔	๓,๗๕๔	๓,๑๙๘	๖,๙๕๒
นากลาง	๑๑๔	๑๓๑	๒๔๕	๒๙๙	๑๙๓	๔๙๒	๑,๘๕๗	๑,๔๔๓	๓,๓๐๐	๑,๗๑๐	๑,๒๗๓	๒,๙๘๓
โนนสัง	๕๖	๖๔	๑๒๐	๒๑๗	๑๕๒	๓๖๙	๑,๓๓๔	๑,๐๔๗	๒,๓๘๑	๑,๐๙๒	๘๘๐	๑,๙๗๒
ศรีบุญเรือง	๒๖๑	๒๖๘	๕๒๙	๓๓๙	๒๔๘	๕๘๗	๒,๒๑๕	๑,๘๓๓	๔,๐๔๘	๒,๐๗๕	๑,๖๓๒	๓,๗๐๗
สุวรรณคูหา	๑๑๓	๙๓	๒๐๖	๒๐๑	๑๓๖	๓๓๗	๑,๒๗๐	๑,๐๔๑	๒,๓๑๑	๑,๑๒๖	๘๕๕	๑,๙๘๑
นาหว้า	๔๖	๓๙	๘๕	๙๒	๑๐๒	๑๙๔	๗๓๓	๕๗๗	๑,๓๑๐	๖๗๗	๕๓๕	๑,๒๑๒
รวม	๒,๐๑๙	๑,๙๒๕	๓,๙๔๔	๑,๘๒๖	๑,๓๒๖	๓,๑๕๒	๑๐,๓๖๖	๘,๓๙๘	๑๘,๗๖๔	๑๐,๔๓๔	๘,๓๖๓	๑๘,๗๙๗

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๓. ข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย

๓.๑ ข้อมูลด้านเด็กและเยาวชน

๓.๑.๑ โครงสร้างประชากร เด็กและเยาวชน (อายุ ๐ - ๒๕ ปีบริบูรณ์)

จังหวัดหนองบัวลำภูมีจำนวนเด็กและเยาวชนในช่วงอายุ ๐ - ๒๕ ปี จำนวน ๑๖๖,๔๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๑ ของจำนวนประชากรในจังหวัดหนองบัวลำภูช่วงอายุที่มีมากที่สุด คือ ช่วงอายุ ๖ - ๑๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๒.๓๓ รองลงมาคือ ช่วงอายุ ๑๙ - ๒๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๑๐.๐๘ และช่วงอายุ แรกเกิด - ๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๖.๒๖ , ช่วงอายุ ๑๖ - ๑๘ ปี คิดเป็นร้อยละ ๓.๘๔ ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๘ จำนวนประชากรเด็กและเยาวชน (อายุ ๐ - ๒๕ ปีบริบูรณ์)

ช่วงอายุ (ปี)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม	ร้อยละ
แรกเกิด - ๕	๑๖,๔๑๒	๑๕,๖๔๖	๓๒,๐๕๘	๖.๒๖
๖ - ๑๕	๓๒,๕๖๓	๓๐,๖๐๕	๖๓,๑๖๘	๑๒.๓๓
๑๖ - ๑๘	๑๐,๐๙๒	๙,๕๕๑	๑๙,๖๔๓	๓.๘๔
๑๙ - ๒๕	๒๕,๙๘๕	๒๕,๖๓๓	๕๑,๖๑๘	๑๐.๐๘
รวม	๘๕,๐๕๒	๘๑,๔๓๕	๑๖๖,๔๘๗	๓๒.๕๑

* คำนวณจากจำนวนประชากรจังหวัดหนองบัวลำภู ปี ๒๕๖๑

** ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ วันที่ ๓๑ ธันวาคม ๒๕๖๑

๓.๑.๒ เด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

พบว่าเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม จำนวน ๗๐๖ คน พบมากที่สุด คือ พฤติกรรมติดบุหรี่ จำนวน ๓๖๔ คน รองลงมาคือ พฤติกรรมติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ จำนวน ๒๖๗ และพฤติกรรมติดเกมส์ จำนวน ๗๕ คน ตามลำดับ

ตารางที่ ๑๙ จำนวนเด็กและเยาวชนที่มีพฤติกรรมไม่เหมาะสม

พฤติกรรมไม่เหมาะสม	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม
๑. ดิบปู้หรี	๓๖๒	๒	๓๖๔
๒. ดิดเครื่องดืมแอลกอฮอล์	๒๒๓	๔๔	๒๖๗
๓. ดิดเกมส์	๕๗	๑๘	๗๕
รวม	๖๔๒	๖๔	๗๐๖

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู

๓.๑.๓ เด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมพฤติกรรม

จากสถิติของกรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน พบว่าในปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู มีเด็กและเยาวชนที่อยู่ในการควบคุมพฤติกรรมของสถานพินิจคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัดหนองบัวลำภู (ข้อมูลสะสม ณ วันที่ ๒๖ กรกฎาคม ๒๕๖๒) จำนวน ๗๗๘ คน โดยแยกเป็นชาย ๗๓๓ คน เป็นหญิง ๑๑ คน และจากสถิติมีแนวโน้มของเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมพฤติกรรมที่ลดลง

ตารางที่ ๒๐ จำนวนเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมพฤติกรรม

พ.ศ.	จำนวน (คน)		รวม
	ชาย	หญิง	
๒๕๕๘	๑๙๙	๗	๒๐๖
๒๕๕๙	๑๕๕	๑๒	๑๖๗
๒๕๖๐	๑๖๕	๙	๑๗๔
๒๕๖๑	๑๔๓	๑๒	๑๕๕
๒๕๖๒	๗๑	๕	๗๖
รวม	๗๓๓	๔๕	๗๗๘

ที่มา : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม (ณ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๓.๑.๔ เด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ พบสถิติเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด จำนวน ๘๑๑ ราย ซึ่งมีแนวโน้มที่ลดลง พบมากที่สุด คือ ความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ รองลงมาคือความผิดเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย, ความผิดเกี่ยวกับความผิดอื่นๆ, ความผิดเกี่ยวกับทรัพย์สิน, ความผิดเกี่ยวกับอาวุธและวัตถุระเบิด, และความผิดเกี่ยวกับความสงบสุขเสรีภาพชื่อเสียงและการปกครอง ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๑ จำนวนเด็กและเยาวชนที่กระทำความผิด

พ.ศ.	ความผิดเกี่ยวกับ																รวม
	ความสงบสุข เสรีภาพ ชื่อเสียงและ การปกครอง		ชีวิตและ ร่างกาย		ทรัพย์สิน		เพศ		ยาเสพติด ให้โทษ		อาวุธและ วัตถุระเบิด		ความผิดอื่นๆ		ไม่ระบุ ฐานความผิด		
	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	
๒๕๕๘	๖	-	๕๑	-	๑๘	๓	๑๗	-	๕๖	๒	๑๘	-	๓๙	๒	-	-	๒๑๒
๒๕๕๙	๕	-	๑๖	๑	๓๙	๑	๘	-	๕๗	๗	๑๒	-	๒๖	๓	-	-	๑๗๕
๒๕๖๐	๖	-	๑๗	๑	๒๓	๑	๑๔	๑	๘๔	๕	๗	-	๒๒	๑	๑	-	๑๘๓
๒๕๖๑	๔	-	๒๕	๑	๑๗		๔	-	๗๒	๙	๗	-	๑๙	๒	๒	-	๑๖๒
๒๕๖๒	๓	-	๕	๑	๘		๔	-	๓๙	๓	๒	-	๑๓	๑	๑๓	๑๓	๗๙
รวม	๒๔	-	๑๑๔	๔	๑๐๕	๕	๔๗	๑	๓๐๘	๒๖	๔๖	-	๑๑๙	๙	๑๖	๑๓	๘๑๑

ที่มา : กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน กระทรวงยุติธรรม (ณ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๓.๑.๕ ข้อมูลการศึกษาของเด็กและเยาวชน

ข้อมูลด้านการศึกษาของนักเรียน/นักศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู ที่จบการศึกษาประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ ระดับชั้นประถมศึกษา (ป.๖) จำนวน ๕,๒๘๐ คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๓) จำนวน ๓,๒๒๖ คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖) จำนวน ๔,๙๗๕ คน พบว่าจำนวนนักเรียนที่เข้ารับการศึกษาคือในระดับที่สูงขึ้นมากที่สุด อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๕,๒๗๗ คน และนักเรียนที่จบการศึกษาแล้วไม่ได้เข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นคือ ระดับจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./อื่นๆ จำนวน ๕๒๖ คน

ตารางที่ ๒๒ จำนวนนักเรียน/นักศึกษาที่จบการศึกษา / เข้าศึกษาต่อ และไม่ศึกษาต่อ

ระดับการศึกษา	จำนวนนักเรียน/ นักศึกษา		
	๒๕๖๑		
	ที่จบการศึกษา	เข้าศึกษาต่อ	ไม่ได้ศึกษาต่อ
จำนวนนักเรียนที่ <u>จบ</u> การศึกษาระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ ๖ เข้าศึกษาต่อระดับ มัธยมศึกษาตอนต้น	๕,๒๘๐	๕,๒๗๗	๒
จำนวนนักเรียนที่ <u>จบ</u> การศึกษาระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ เข้าศึกษาต่อระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖)/ ปวช./อื่นๆ	๗,๒๒๖	๗,๐๕๕	๑๗๑
จำนวนนักเรียนที่ <u>จบ</u> การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖)/ ปวช./อื่นๆ เข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา	๔,๙๗๕	๔,๔๔๙	๕๒๖
รวม	๑๗,๔๘๑	๑๖,๗๘๑	๖๙๙

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู

๓.๑.๖ จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน ประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑

จังหวัดหนองบัวลำภู มีอัตราการออกกลางคันของนักเรียนในภาคเรียนการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๙๒ คน คิดเป็นร้อยละ ๐.๑๑ จากจำนวน ๘๓,๔๓๙ คน ของนักเรียนทั้งหมดในปีการศึกษา ๒๕๖๑ และสาเหตุที่ออกกลางคันของนักเรียน คือ การอพยพตามครอบครัวเพื่อไปประกอบการอาชีพต่างถิ่น มีปัญหาครอบครัว นักเรียนมีปัญหาเรื่องการปรับตัว ปัญหาสมรรถนะระหว่างภาคเรียน ปัญหาฐานะยากจน ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๓ จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน

ที่	สังกัด	จำนวนนักเรียน	จำนวนนักเรียนที่ออกกลางคัน
๑	สพป.นภ.๑	๒๗,๒๐๕	๖
๒	สพป.นภ.๒	๑๘,๓๕๕	๑๐
๓	สพม.๑๙	๓๗,๙๗๙	๗๖
รวม		๘๓,๕๓๙	๙๒

ที่มา : สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดหนองบัวลำภู

๓.๑.๗ การสำรวจค่าเฉลี่ยไอคิวของเด็กและเยาวชน

จากการสำรวจสถานการณ์ระดับสติปัญญาเด็กนักเรียนไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ ๑ โดยกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข ค่าเฉลี่ยระดับสติปัญญา (IQ) ต้องอยู่ระหว่าง ๙๐ – ๑๐๐ พบว่าจังหวัดหนองบัวลำภู มีคะแนนสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๙๑.๗๕ เป็นลำดับที่ ๗ ในเขตสุขภาพที่ ๘ เป็นลำดับที่ ๑๗ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นอันดับที่ ๗๓ ของประเทศ ซึ่งแนวทางในการกำหนดมาตรการในจังหวัดโดยการหาข้อมูลและวิเคราะห์ปัจจัยเสี่ยงในพื้นที่ พิจารณาดำเนินมาตรการเร่งด่วนในปัจจัยเสี่ยงที่เป็นปัญหา ควบคู่กับการดำเนินงานลดความเสี่ยงทางกายภาพอื่นๆ ได้แก่ การดำเนินการตามแนวทางการควบคุมและป้องกันโลหิตจางจากการขาดธาตุเหล็ก การควบคุมและป้องกันโรคขาดสารไอโอดีน การเฝ้าระวังและป้องกันการสัมผัสสารตะกั่วในเด็กปฐมวัย รวมทั้งเพิ่มการเข้าถึงบริการการส่งเสริม และกระตุ้นพัฒนาการเด็ก ๐-๕ ปี

ตารางที่ ๑๔ ค่าเฉลี่ย IQ ของเด็กนักเรียนระดับประถมศึกษา ปีที่ ๑ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
เขต	จังหวัด	IQ เฉลี่ย
๗	กาฬสินธุ์	๙๓.๓๓
	ขอนแก่น	๙๓.๑๒
	มหาสารคาม	๙๕.๐๙
	ร้อยเอ็ด	๙๖.๑๕
	นครพนม	๙๖.๓๗
๘	บึงกาฬ	๙๔.๐๙
	เลย	๑๐๐.๔๖
	สกลนคร	๙๓.๗๕
	หนองคาย	๙๙.๕๕

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ		
เขต	จังหวัด	IQ เฉลี่ย
๙	หนองบัวลำภู	๙๑.๗๕
	อุดรธานี	๙๗.๓๗
	ชัยภูมิ	๙๕.๘๑
	นครราชสีมา	๙๖.๒๕
	บุรีรัมย์	๙๘.๖๐
๑๐	สุรินทร์	๙๕.๔๑
	มุกดาหาร	๙๑.๒๖
	ยโสธร	๙๑.๙๓
	ศรีสะเกษ	๙๒.๐๔
	อำนาจเจริญ	๙๐.๗๕
	อุบลราชธานี	๘๙.๖๗

ที่มา : กรมสุขภาพจิตกระทรวงสาธารณสุข

๓.๒ ข้อมูลด้านสตรีและครอบครัว

๓.๒.๑ โครงสร้างประชากรสตรี (อายุ ๑๕ ปี ขึ้นไป)

ปี ๒๕๖๑ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนประชากรที่เป็นสตรี จำนวน ๒๕๓,๘๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๘ ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัดหนองบัวลำภู และสามารถแบ่งตามช่วงอายุดังนี้ อายุ ๐ – ๒๕ ปี จำนวน ๘๑,๔๓๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๕.๙๐ อายุ ๒๖ – ๕๙ ปี จำนวน ๑๓๒,๙๘๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๕.๙๗ อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป จำนวน ๓๙,๔๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๗.๗๑ และจำนวนครอบครัว ๑๔๗,๘๐๒ ครอบครัว (ที่มา กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย)

๓.๒.๒ สถิติการจดทะเบียนสมรส และการหย่าร้าง

จากสถิติปี ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑ มีอัตราการแต่งงานและการจดทะเบียนมีแนวโน้มลดลง การอยู่กินกันฉันท์สามีภรรยาโดยไม่แต่งงานเพิ่มขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมความเป็นครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไป หญิงชายมีการอยู่ร่วมกันโดยไม่จดทะเบียน สาเหตุเกิดจากค่านิยม รูปแบบการดำเนินชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไป ประชากรมีการศึกษาสูงขึ้น และหญิงชายหลายคนที่ไม่เห็นความสำคัญของการจดทะเบียนสมรส ทำให้การจดทะเบียนสมรสน้อยกว่าจำนวนที่หญิงชายที่อยู่กินกันฉันท์สามีภรรยา

ตารางที่ ๒๕ จำนวนการจดทะเบียนสมรสและการหย่าร้าง

	ปี ๒๕๕๖	ปี ๒๕๕๗	ปี ๒๕๕๘	ปี ๒๕๕๙	ปี ๒๕๖๐	ปี ๒๕๖๑
จดทะเบียนสมรส	๒,๔๑๘	๒,๐๑๘	๑,๙๙๐	๒,๐๒๑	๒,๐๔๓	๑,๐๕๔
จดทะเบียนหย่า	๗๖๓	๖๖๗	๗๐๗	๗๗๓	๗๖๗	๔๑๒

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๓.๒.๓ สถิติการใช้บริการสายด่วนศูนย์ประชาบดี ๑๓๐๐ ด้านสตรีและครอบครัว

ปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู มีผู้ใช้บริการสายด่วน ๑๓๐๐ ด้านสตรีและครอบครัว จำนวน ๓๖๓ ราย จากตารางพบว่าในปี ๒๕๖๑ มีสถิติผู้ใช้บริการสายด่วนศูนย์ประชาบดี ๑๓๐๐ ในทิศทางที่สูงขึ้น ปัญหาที่ให้บริการมากที่สุด คือ ปัญหาเศรษฐกิจ/ยากจน จำนวน ๒๒๗ ราย รองลงมาคือปัญหาความรุนแรงในครอบครัว จำนวน ๒๔ ราย และปัญหาชีวิตและครอบครัว/สุขภาพ จำนวน ๒๔ ราย

ตารางที่ ๒๖ สถิติการใช้บริการสายด่วนศูนย์ประชาบดี ๑๓๐๐

สภาพปัญหา	ประจำปี		
	๒๕๖๐	๒๕๖๑	๒๕๖๒
ปัญหาชีวิตและครอบครัว/สุขภาพ	๑๖	๒	๖
ปัญหาเกี่ยวกับสตรี	๕	-	-
ปัญหาตั้งครมไม่พึงประสงค์	๑	๑๑	-
ปัญหาเกี่ยวกับเพศ	๑๐	๑	-
เร่ร่อน/หนีออกจากบ้าน	-	๖	๗
ถูกทารุณกรรมทางร่างกาย	-	๗	-
ปัญหาพฤติกรรม/ยาเสพติด	-	๖	๑๑
ปัญหาความรุนแรงในครอบครัว	-	๑๔	๑๐
ปัญหาเศรษฐกิจ/ยากจน	-	๒๑๙	๘
ปัญหาไม่มีที่พักอาศัย	-	๑๕	๖
ปัญหาการค้ามนุษย์		๑	๑
รวม	๓๒	๒๘๒	๔๙

ที่มา : บ้านพักเด็กและครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู (ณ ๒ สิงหาคม ๒๕๖๒)

๓.๒.๔ สถิติการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู

สถิติการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู ปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ มีการกระทำความรุนแรงต่อเด็ก สตรี คนพิการ ผู้สูงอายุ และการกระทำความรุนแรงในครอบครัวจำนวน ๔๕ ราย แบ่งเป็นชาย จำนวน ๑๒ ราย หญิง จำนวน ๓๓ ราย โดยมีการกระทำความรุนแรงทั้งทางร่างกายและจิตใจ สาเหตุเกิดจากรื่องการดื่มสุรา สารเสพติด/บันดาลโทสะ/ หึงหวง/ ปัญหาสุขภาพจิต /เศรษฐกิจ/รายได้

ตารางที่ ๒๗ สถิติการกระทำความรุนแรงในครอบครัว

ปี พ.ศ.	เพศ		จำนวน (ราย)
	ชาย	หญิง	
พ.ศ. ๒๕๕๘	๑	๓	๔
พ.ศ. ๒๕๕๙	๒	๖	๘
พ.ศ. ๒๕๖๐	๔	๕	๙
พ.ศ. ๒๕๖๑	๓	๑๒	๑๕
พ.ศ. ๒๕๖๒	๒	๗	๙
รวม	๑๒	๓๓	๔๕

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู

๓.๒.๕ ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน

ศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ในจังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวน ๖๗ แห่ง ซึ่งเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นศูนย์กลางและกลไกในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไขปัญหา ให้คำแนะนำและส่งเสริมการเรียนรู้ให้แก่ครอบครัว โดยมีการบริหารจัดการในรูปของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน ซึ่งประกอบด้วยตัวแทนองค์กร กลุ่ม เครือข่ายครอบครัวในชุมชนเป็นสมาชิก โดยการส่งเสริมและสนับสนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในด้านต่างๆ อาทิ บุคลากร งบประมาณ เป็นต้น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการพัฒนาสถาบันครอบครัวในลักษณะบูรณาการจากทุกภาคส่วนในสังคมเพื่อส่งเสริมให้ชุมชนมีศูนย์รวมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่มีการบริหารจัดการโดยชุมชนในรูปของคณะกรรมการศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน และเพื่อสร้างโอกาสให้ชุมชนได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบันครอบครัวที่จะนำไปสู่ความเข้มแข็งของชุมชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาสังคมอย่างยั่งยืน

๓.๓ ข้อมูลด้านผู้สูงอายุ

๓.๓.๑ โครงสร้างประชากรผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ขึ้นไป)

ปี ๒๕๖๑ จังหวัดหนองบัวลำภู จำนวนประชากรที่เป็นผู้สูงอายุ (๖๐ – ๑๐๐ ปีขึ้นไป) จำนวน ๗๓,๐๒๐ คน แบ่งเป็น เพศชาย ๓๓,๕๔๕ คน และ เพศหญิง ๓๙,๔๗๕ คน ช่วงอายุที่มีจำนวนมากที่สุด คือ ผู้สูงอายุที่มีช่วงอายุ ๖๐ – ๖๙ ปี จำนวน ๔๔,๘๕๐ คน รองลงมา คือ ผู้สูงอายุ ๗๐ – ๗๙ ปี จำนวน ๒๐,๔๖๕ คน และช่วงอายุ ๘๐ – ๘๙ ปี, ช่วงอายุ ๙๐ – ๑๐๐ ปี, ช่วงอายุ ๑๐๑ ปีขึ้นไป ตามลำดับ

ตารางที่ ๒๘ จำนวนผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป)

ช่วงอายุ (ปี)	ชาย (คน)	หญิง (คน)	รวม
๖๐ – ๖๙	๒๑,๔๔๘	๒๓,๔๐๒	๔๔,๘๕๐
๗๐ – ๗๙	๙,๑๕๓	๑๑,๓๑๒	๒๐,๔๖๕
๘๐ – ๘๙	๒,๕๔๙	๔,๐๙๐	๖,๖๓๙
๙๐ – ๑๐๐	๓๖๐	๖๒๔	๙๘๔
๑๐๑ ปีขึ้นไป	๓๕	๔๗	๘๒
รวม	๓๓,๕๔๕	๓๙,๔๗๕	๗๓,๐๒๐

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ ธันวาคม ๒๕๖๑

๓.๓.๒ ดัชนีของผู้สูงอายุ

ดัชนีการสูงวัย (Aging index) คือ การเปรียบเทียบโครงสร้างการทดแทนกันของประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป) กับกลุ่มประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า ๑๕ ปี) โดยดัชนีการสูงวัยมีค่าต่ำกว่า ๑๐๐ แสดงว่าจำนวนประชากรสูงอายุนี้น้อยกว่าจำนวนเด็ก แต่ในทางตรงข้าม ถ้าดัชนีมีค่าเกินกว่า ๑๐๐ แสดงว่าจำนวนประชากรสูงอายุนี้น่าจะมากกว่าจำนวนประชากรเด็ก จากตารางพบว่า ปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ จังหวัดหนองบัวลำภู มีแนวโน้มของดัชนีผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งในปี ๒๕๖๑ ดัชนีผู้สูงอายุ ร้อยละ ๘๒.๒๑ เมื่อเทียบกับจำนวนเด็ก ๑๐๐ คน แสดงความว่าจังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนเด็กมากกว่าผู้สูงอายุ

ตารางที่ ๒๙ ดัชนีของผู้สูงอายุ จังหวัดหนองบัวลำภู ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)		ดัชนีผู้สูงอายุ (ร้อยละ)
	ผู้สูงอายุ	เด็ก	
๒๕๕๗	๖๐,๕๒๖	๙๔,๘๒๘	๖๓.๘๓
๒๕๕๘	๖๓,๒๖๔	๙๓,๓๘๔	๖๗.๗๕
๒๕๕๙	๖๖,๓๙๕	๙๑,๘๔๖	๗๒.๒๙
๒๕๖๐	๖๙,๕๙๐	๙๐,๕๓๑	๗๖.๘๗
๒๕๖๑	๗๓,๐๒๐	๘๘,๘๒๓	๘๒.๒๑

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๓.๓.๓ อัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุ

อัตราพึ่งพิงวัยสูงอายุ (Old-age dependency ratio) คือ อัตราส่วนของผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) ต่อผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี) ๑๐๐ คน ค่าของอัตราการพึ่งพิงมีค่ามากแสดงถึงจำนวนผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานมากขึ้น จากตารางปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ จังหวัดหนองบัวลำภู มีอัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุที่เพิ่มสูงขึ้น ในปี ๒๕๖๑ อยู่ที่ร้อยละ ๒๑.๑๕ แสดงว่าผู้สูงอายุ ๑ คนสามารถพึ่งพิงวัยแรงงานได้ ๒.๑๕ คน

ตารางที่ ๓๐ อัตราพึ่งพิงของผู้สูงอายุจังหวัดหนองบัวลำภู ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)		อัตราการพึ่งพิงผู้สูงอายุ (ร้อยละ)
	ผู้สูงอายุ	วัยแรงงาน	
๒๕๕๗	๖๐,๕๒๖	๓๔๘,๕๑๘	๑๗.๓๗
๒๕๕๘	๖๓,๒๖๔	๓๔๘,๓๓๙	๑๘.๑๖
๒๕๕๙	๖๖,๓๙๕	๓๔๗,๔๒๕	๑๙.๑๑
๒๕๖๐	๖๙,๕๙๐	๓๔๖,๔๕๒	๒๐.๐๙
๒๕๖๑	๗๓,๐๒๐	๓๔๕,๑๗๙	๒๑.๑๕

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๓.๓.๔ อัตราส่วนเกื้อหนุนผู้สูงอายุ

อัตราส่วนเกื้อหนุนผู้สูงอายุ (Potential support ratio : PSR) คือ อัตราส่วนของจำนวนคนในวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ - ๕๙ ปี) ต่อผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) ๑ คน แนวความคิดของอัตราส่วนนี้ คือ คนในวัยแรงงานเป็นผู้ที่มีศักยภาพที่จะดูแลเกื้อหนุนผู้สูงอายุ จึงมีความหมายว่าผู้สูงอายุคนหนึ่งจะมีผู้ที่สามารถช่วยเหลือดูแลได้กี่คน จากตารางในปี ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑ จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าอัตราการเกื้อหนุนผู้สูงอายุของวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลง และในปี ๒๕๖๑ มีค่าร้อยละ ๔.๗๓

ตารางที่ ๓๑ อัตราส่วนการเกื้อหนุนของผู้สูงอายุจังหวัดหนองบัวลำภู ๒๕๕๗ - ๒๕๖๑

ปี พ.ศ.	จำนวนประชากร (คน)		อัตราการเกื้อหนุนผู้สูงอายุ (ร้อยละ)
	วัยแรงงาน	ผู้สูงอายุ	
๒๕๕๗	๓๔๘,๕๑๘	๖๐,๕๒๖	๕.๗๖
๒๕๕๘	๓๔๘,๓๓๙	๖๓,๒๖๔	๕.๕๑
๒๕๕๙	๓๔๗,๔๒๕	๖๖,๓๙๕	๕.๒๓
๒๕๖๐	๓๔๖,๔๕๒	๖๙,๕๙๐	๔.๙๘
๒๕๖๑	๓๔๕,๑๗๙	๗๓,๐๒๐	๔.๗๓

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

๓.๓.๕ การกักเงินจากกองทุนผู้สูงอายุ

ปี ๒๕๕๖ - ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู ได้มีการอนุมัติเงินกู้จากกองทุนผู้สูงอายุ ให้กับผู้สูงอายุที่มีศักยภาพในการประกอบอาชีพ จำนวน ๑,๒๕๘ ซึ่งมีสถิติในการกักเงินจากกองทุนผู้สูงอายุมากขึ้นในทุกปี

ตารางที่ ๓๒ จำนวนการกู้ยืมเงินจากกองทุนผู้สูงอายุ

ปี พ.ศ.	จำนวน (ราย)
พ.ศ. ๒๕๕๖	๗๙
พ.ศ. ๒๕๕๗	๑๔๖
พ.ศ. ๒๕๕๘	๒๖๓
พ.ศ. ๒๕๕๙	๒๐๘
พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๔๒
พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๘๓
พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๓๗
รวม	๑,๒๕๘

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู ณ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๓.๔ ข้อมูลด้านคนพิการ

๓.๔.๑ การจดทะเบียนคนพิการ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๙ ในปี ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู ได้มีการออกบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมาย จำนวน ๒๒,๓๓๑ พบว่ามีการจดทะเบียนความพิการประเภทการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกายมากที่สุด จำนวน ๑๒,๐๘๔ ราย รองลงมาคือ ประเภทการได้ยินและสื่อความหมาย ๔,๐๔๑ ราย ประเภทการมองเห็น ๒,๓๖๒ ราย ประเภทจิตใจหรือพฤติกรรม ประเภทสติปัญญา ประเภทการเรียนรู้ และประเภทออทิสติก ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๓ จำนวนการจดทะเบียนคนพิการ

ประเภทความพิการ	รวม
ทางการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย	๑๒,๐๘๔
ทางการได้ยินและสื่อความหมาย	๔,๐๔๑
ทางการมองเห็น	๒,๓๖๒
ทางจิตใจหรือพฤติกรรม	๑,๕๔๑
ทางสติปัญญา	๑,๓๒๘
ทางการเรียนรู้	๕๕
ทางออทิสติก	๕๐
พิการมากกว่า ๑ ประเภท	๙๐๖
รวมทั้งสิ้น	๒๒,๓๓๑

ที่มา : ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดหนองบัวลำภู ณ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๓.๔.๒ การจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๓๓ มาตรา ๓๔ มาตรา ๓๕ และมาตรา ๓๖ กำหนดให้สถานประกอบการหรือหน่วยงานของรัฐที่มีลูกจ้างตั้งแต่ ๑๐๐ คนขึ้นไป ต้องรับคนพิการเข้าทำงาน หรือให้สัมปทานในอัตรา ๑๐๐ : ๑ คน หรือจ่ายเงินเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จากสถิติปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู มีการจ้างงานคนพิการทั้งหน่วยงานของรัฐและสถานประกอบการเอกชน จำนวน ๑๘๒ คน แบ่งเป็นเข้าทำงานในสถานประกอบการ ๑๖๓ ราย สถานประกอบการจ่ายเงินสมทบตามจำนวนอัตราลูกจ้าง ๑๘ ราย และจัดให้การสัมปทาน ๑ ราย และมีแนวโน้มในการจ้างงานคนพิการของหน่วยงานของรัฐและสถานประกอบการเพิ่มจำนวนขึ้น

ตารางที่ ๓๔ จำนวนการจ้างงานคนพิการในสถานประกอบการ

ปี พ.ศ.	คนพิการที่อยู่ในสถานประกอบการ (ราย)	จ่ายเงินสมทบเข้ากองทุน (ราย)	ให้การสัมปทาน (ราย)
พ.ศ. ๒๕๕๔	๕	๓	-
พ.ศ. ๒๕๕๕	๑๔	๓	-
พ.ศ. ๒๕๕๖	๑๘	๔	-
พ.ศ. ๒๕๕๗	๒๑	๖	-
พ.ศ. ๒๕๕๘	๘	๑	-
พ.ศ. ๒๕๕๙	๔๐	-	-
พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๓	-	-
พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๐	-	-
พ.ศ. ๒๕๖๒	๒๔	๑	๑
รวม	๑๖๓	๑๘	๑

ที่มา : ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดหนองบัวลำภู ณ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๓.๔.๓ การกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ กำหนดให้คนพิการมีสิทธิเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้จากสิ่งอำนวยความสะดวกอันเป็นสาธารณะตลอดจนสวัสดิการและความช่วยเหลืออื่นๆ จากรัฐบาล จากสถิติปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู มีคนพิการที่ขอกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ จำนวน ๑,๓๒๒ ราย ส่วนใหญ่นำเงินกู้ยืมไปประกอบอาชีพเกษตรกรรม และค้าขายเพื่อเลี้ยงชีพตนเองและครอบครัว จากตารางแสดงพบว่าแนวโน้มการกู้ยืมเงินของคนพิการและผู้ดูแลคนพิการลดลง

ตารางที่ ๓๕ จำนวนกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ

ปี พ.ศ.	จำนวน (ราย)
พ.ศ. ๒๕๕๘	๔๔๒
พ.ศ. ๒๕๕๙	๒๒๙
พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๓๑
พ.ศ. ๒๕๖๑	๒๔๖
พ.ศ. ๒๕๖๒	๑๗๔
รวม	๑,๓๒๒

ที่มา : ศูนย์บริการคนพิการจังหวัด ฌ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๓.๔.๔ การจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๒๐/๓ กำหนดให้มีศูนย์บริการคนพิการ เพื่อประโยชน์ในการตรวจสอบ ให้คำแนะนำและช่วยเหลือคนพิการให้สามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ สามารถจัดตั้งและดำเนินการ โดยหน่วยงานของรัฐ เอกชน ท้องถิ่น หรือชุมชนได้ รวมทั้งราชการส่วนท้องถิ่นอาจจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการ ในเขตพื้นที่ได้ ในปี ๒๕๕๘ – ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู มีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับการจดทะเบียน เป็นศูนย์บริการคนพิการทั่วไป จำนวน ๕๐ ศูนย์ เพื่อให้บริการให้กับคนพิการในพื้นที่รับผิดชอบ

ตารางที่ ๓๖ การจัดตั้งศูนย์บริการคนพิการทั่วไป

ปี พ.ศ.	อำเภอ						รวม (ศูนย์)
	เมือง	โนนสัง	ศรีบุญเรือง	นากลาง	สุวรรณคูหา	นาวัง	
พ.ศ. ๒๕๕๘	๓	๓	๓	๕	-	๒	๑๖
พ.ศ. ๒๕๕๙	๔		๓	๒	๑	๑	๑๑
พ.ศ. ๒๕๖๐	๑	๒	๒	๑	-	๑	๗
พ.ศ. ๒๕๖๑	๑	๑	๑	๑	๑	๑	๗
พ.ศ. ๒๕๖๒	๓	๑	๓	-	๒	๑	๙
รวม	๑๒	๗	๑๒	๙	๔	๖	๕๐

ที่มา : ศูนย์บริการคนพิการจังหวัดหนองบัวลำภู ฌ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๓.๕ ข้อมูลคนเร่ร่อน คนไร้ที่พึ่ง ผู้แสดงความสามารถ

๓.๕.๑ สถิติการรับบริการของคนไร้ที่พึ่ง

ในปี ๒๕๖๒ มีประชากรที่ได้รับการช่วยเหลือที่เป็นคนไร้ที่พึ่ง จำนวน ๒๒๑ ราย พบว่ารับบริการเกี่ยวกับปัญหายากจนรายได้ไม่เพียงพอ ๑๗๖ ราย และขอคำปรึกษา ๕ ราย พร้อมทั้งมีการช่วยเหลือส่งต่อเพื่อรับการคุ้มครอง จำนวน ๑ ราย ส่งเข้ารับการรักษา จำนวน ๑ ราย และส่งกลับคืนสู่ครอบครัว จำนวน ๓๘ ราย

ตารางที่ ๓๗ จำนวนการรับบริการของคนไร้ที่พึ่ง

ประเภท	จำนวน (ราย)
	ปี ๒๕๖๒
ผู้ไร้ที่พึ่ง	๒๒๑
ผู้ป่วยจิตเวช	-
รวม	๒๒๑

ประเภทการช่วยเหลือ		ประสานส่งต่อหน่วยงานอื่นๆ	
ประเภท	จำนวน (ราย)	ประเภท	จำนวน (ราย)
การให้คำปรึกษา/แนะนำบริการ	๕	ประสานส่งต่อสถานพยาบาล	๑
ยากจนรายได้ไม่เพียงพอ	๑๗๖	บริการที่พักชั่วคราว/ประสานส่งต่อสถานคุ้มครอง	๑
รวม	๑๘๑	ส่งคืนสู่ครอบครัว	๓๘
		รวม	๔๐

ที่มา : ศูนย์คุ้มครองคนไร้ที่พึ่งจังหวัดหนองบัวลำภู ณ กรกฎาคม ๒๕๖๒

๓.๕.๒ สถิติผู้ขอบัตรแสดงความสามารถ

ตามพระราชบัญญัติควบคุมการขอทาน พ.ศ. ๒๕๕๙ มาตรา ๑๔ ผู้ใดประสงค์จะเป็นผู้แสดงความสามารถ ไม่ว่าจะเป็นการเล่นดนตรีหรือการแสดงอื่นใด ตามมาตรา ๑๓ วรรคสาม ให้ผู้นั้นแจ้งเพื่อเป็นผู้แสดงความสามารถตามระเบียบที่กำหนด และเมื่อจะแสดงความสามารถในพื้นที่ใด ให้แจ้งต่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่นั้น เมื่อเจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่ได้รับแจ้งแล้ว ให้ออกใบรับแจ้งไว้เป็นหลักฐาน ทั้งนี้ ให้เจ้าพนักงานท้องถิ่นในเขตพื้นที่ประกาศเป็นการทั่วไป เพื่อกำหนดเขตพื้นที่หรือสถานที่ใดอันเป็นที่สาธารณะ วันเวลา การใช้อุปกรณ์ หรือสิ่งอื่นใด ให้ใช้ในการแสดงความสามารถ ในปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู มีผู้ที่ขอบัตรแสดงความสามารถ จำนวน ๖๓ ราย ซึ่งเป็นผู้ที่มาขอรับบริการส่วนมากเป็นคนพิการทางการมองเห็น และคนพิการทางการเคลื่อนไหว ประเภทความสามารถที่ขอจดทะเบียนผู้แสดงความสามารถส่วนมาก คือ การขับร้องเพลง การแสดงศิลปะหมอลำ และการเล่นดนตรี ตามลำดับ

ตารางที่ ๓๘ ผู้ขอบัตรแสดงความสามารถ

ปี พ.ศ.	ประเภทการแสดงความสามารถ			จำนวน (ราย)
	ขับร้องเพลงประกอบดนตรี	เล่นดนตรี	ศิลปะ (หมอลำ)	
พ.ศ. ๒๕๖๐	๒๒	๔	๑	๒๗
พ.ศ. ๒๕๖๑	๑๓	-	๑๖	๒๙
พ.ศ. ๒๕๖๒	-	๓	๔	๗
รวม	๓๕	๗	๒๑	๖๓

ตารางที่ ๓๙ ประเภทความพิการที่ขอบัตรแสดงความสามารถ

ปี พ.ศ.	ประเภทความพิการ				จำนวน (ราย)
	ทางการ มองเห็น	ทางการเคลื่อนไหว หรือทางร่างกาย	ทางจิตใจหรือ พฤติกรรม	ปกติ	
พ.ศ. ๒๕๖๐	๑๕	๓	๑	๘	๒๗
พ.ศ. ๒๕๖๑	-	-	-	๒๙	๒๙
พ.ศ. ๒๕๖๒	-	-	-	๗	๗
รวม	๑๕	๓	๑	๔๔	๖๓

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู (ณ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

๓.๖ ข้อมูลด้านการค้ามนุษย์

จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นจังหวัดที่อยู่กึ่งกลางระหว่างจังหวัดเลย อุดรธานี และจังหวัดขอนแก่น อาจเป็นทางผ่านของขบวนการค้ามนุษย์ / แหล่งพักพิงของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาโดยผิดกฎหมาย ปัจจุบันมีสถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัดไม่มาก พื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นพื้นที่เกษตรกรรม และใช้แรงงาน มีสถานบันเทิงจำนวนน้อย ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑ มีผู้ที่ถูกล่อลวงจากขบวนการค้ามนุษย์ จำนวน ๑๒ ราย แบ่งเป็น เพศชาย ๕ ราย เพศหญิง ๗ ราย ถูกล่อลวงในรูปแบบ การบังคับใช้แรงงาน และการค้าประเวณี

ตารางที่ ๔๐ จำนวนผู้ตกเป็นเหยื่อจากขบวนการค้ามนุษย์ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑

ปี	ผู้เสียหาย (ราย)	เพศ		รูปแบบ	
		ชาย	หญิง	บังคับใช้แรงงาน	ค้าประเวณี
๒๕๕๖	๓	-	๓	-	๓
๒๕๕๗	๒	๒	-	๒	-
๒๕๕๘	๒	๒	-	๒	-
๒๕๕๙	๓	๑	๒	๑	๒
๒๕๖๐	๑	-	๑	-	๑
๒๕๖๑	๑	-	๑	-	๑
รวม	๑๒	๕	๗	๕	๗

ที่มา : สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู

๓.๗ ข้อมูลด้านแรงงาน

จากข้อมูลของสำนักงานจัดหางานจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่ามีประชากรที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี) จำนวน ๓๔๕,๑๗๙ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๑๗๓,๙๕๓ คน เพศหญิง ๑๗๑,๒๒๖ คน เป็นผู้อยู่ในวัยแรงงาน จำนวน ๒๒๙,๒๓๓ คน เป็นผู้มีงานทำ ๒๑๘,๕๑๑ คนว่างงาน ๑๐,๗๒๒ คน มีสถานประกอบการ ๘๔๔ แห่ง แรงงานส่วนใหญ่ประกอบอาชีพภาคการเกษตรกรรม ป่าไม้ การขายส่ง ขายปลีก และการซ่อมยานยนต์ รถจักรยานยนต์ การผลิต การศึกษา ก่อสร้าง กิจการโรงงานและอาหาร และอื่นๆ (ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดหนองบัวลำภู)

การประกันตนของผู้ประกันตนจังหวัดหนองบัวลำภู มีผู้ประกันตนในปี ๒๕๖๒ จำนวน ๓๘,๕๖๑ คน แยกเป็นผู้ประกันตนตามมาตรา ๓๓ จำนวน ๑๕,๔๐๕ คน มาตรา ๓๙ จำนวน ๓,๕๗๕ คน และมาตรา ๔๐ จำนวน ๑๙,๕๘๑ คน (ที่มา : สำนักงานประกันสังคมจังหวัดหนองบัวลำภู)

จากสถิติปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๒ สำนักงานจัดหางานจังหวัดหนองบัวลำภู มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน ๒,๐๘๓ ราย แบ่งเป็น สัญชาติลาว ๑,๒๕๖ ราย สัญชาติเมียนมา ๓๒๖ ราย สัญชาติกัมพูชา ๓๗๘ ราย และสัญชาติอื่น ๆ ๑๒๓ ราย (ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดหนองบัวลำภู)

การให้บริการจัดหางานภายในประเทศ ปี ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู มีนายจ้างและสถานประกอบการได้แจ้งความประสงค์ผ่านตำแหน่งงานว่าง ผ่านสำนักงานจัดหางานจังหวัด จำนวน ๑๔๗ อัตรา ซึ่งมีผู้สมัครงาน จำนวน ๒๐๒ อัตรา ได้รับการบรรจุงาน จำนวน ๑๔๖ คน (ที่มา : กรมการจัดหางาน)

การจัดหางานต่างประเทศ ในปี ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่ามีแรงงานที่เดินทางไปทำงานต่างประเทศ จำนวน ๑๓๗ คน โดยวิธีเดินทางไปด้วยตนเอง จำนวน ๓๘ คน และด้วยวิธีการ Re – Entry กลับไปทำงานอีกครั้งหนึ่งโดยการต่ออายุสัญญา มีจำนวน จำนวน ๙๙ คน (ที่มา : กรมการจัดหางาน)

ความต้องการแรงงาน พบว่าในปี ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู มีความต้องการแรงงานของสถานประกอบการ จำนวน ๑๔๗ คน อาชีพที่มีความต้องการแรงงานมากที่สุด ได้แก่ ก่อสร้าง ๘๑ คน ฝ่ายผลิต จำนวน ๘๐ คน รักษาความปลอดภัย จำนวน ๑๘ คน การขายส่ง – ขายปลีก ซ่อมยานยนต์ จำนวน ๑๖ คน และพนักงานโรงแรมและอาหาร จำนวน ๒ คน (ที่มา : กองบริหารข้อมูลตลาดแรงงาน กระทรวงแรงงาน)

ตารางที่ ๔๑ จำนวนแรงงานต่างด้าวที่ขึ้นทะเบียน

สัญชาติ	จำนวนแรงงานต่างด้าว			รวม
	พ.ศ.๒๕๖๐	พ.ศ. ๒๕๖๑	พ.ศ. ๒๕๖๒	
ลาว	๓๘๖	๓๖๕	๕๐๕	๑,๒๕๖
เมียนมา	๕๖	๔๕	๒๒๕	๓๒๖
กัมพูชา	๑๑๙	๑๓๕	๑๒๔	๓๗๘
อื่นๆ*	๔๗	๓๖	๔๐	๑๒๓

ที่มา : สำนักงานจัดหางานจังหวัดหนองบัวลำภู (ณ กรกฎาคม ๒๕๖๒)

* อื่น ๆ เช่น คนพื้นที่สูง และสัญชาติ ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ จีน ฯลฯ เป็นต้น โดยเข้ามาทำงานในอาชีพครูภาษา

๓.๘ ข้อมูลด้านที่อยู่อาศัย

ในปี ๒๕๖๒ จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ดำเนินงานด้านที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ และคนพิการ โดยหน่วยงานในสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน ๑๗๑ ราย ดังนี้

๑. การปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ และคนพิการ สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ขอความร่วมมือให้องค์กรภาคีเครือข่าย อาทิเช่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ผู้นำชุมชน กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน สำรวจความต้องการปรับปรุงสภาพที่อยู่อาศัยของกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุ และผู้พิการ จำนวน ๓๖ หลัง แบ่งเป็นปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ๓๑ หลัง และปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับผู้พิการ จำนวน ๕ หลัง

๒. โครงการบ้านพอเพียงชนบท ดำเนินการโดยสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สนับสนุนการซ่อมแซมบ้าน ๑๓๕ ครัวเรือน ๓๔ พื้นที่ ดังนี้

อำเภอเมืองหนองบัวลำภู

- ๑) พื้นที่ตำบลป่าไม้งาม
- ๒) สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองกั๊กศูนย์
- ๓) สภาองค์กรชุมชนตำบลนามะเฟือง
- ๔) สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองบัว
- ๕) สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลหัวนา
- ๖) สภาองค์กรชุมชนตำบลโนนขมิ้น
- ๗) สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองหว้า

อำเภอโนนสัง

- ๘) พื้นที่ตำบลโนนเมือง
- ๙) พื้นที่ตำบลนิคมพัฒนา
- ๑๐) พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านค้อ
- ๑๑) พื้นที่ตำบลโนนสัง
- ๑๒) พื้นที่ตำบลปางกู่
- ๑๓) พื้นที่ตำบลบ้านถิ่น
- ๑๔) พื้นที่เทศบาลตำบลกุดตุ้ม

อำเภอนาวัง

- ๑๕) พื้นที่ตำบลนาแก
- ๑๖) พื้นที่ตำบลวังปลาป้อม
- ๑๗) พื้นที่ตำบลวังทอง
- ๑๘) พื้นที่ตำบลเทพศิรี
- ๑๙) พื้นที่ตำบลนาเหล่า
- ๒๐) พื้นที่เทศบาลตำบลนาเหล่า

อำเภอสุวรรณคูหา

- ๒๑) พื้นที่ตำบลนาดี
- ๒๒) พื้นที่ตำบลบุญทัน
- ๒๓) พื้นที่ตำบลสุวรรณคูหา
- ๒๔) พื้นที่เทศบาลตำบลบ้านโคก
- ๒๕) พื้นที่เทศบาลตำบลสุวรรณคูหา

อำเภอนากลาง

- ๒๖) สภาองค์กรชุมชนตำบลอุทัยสวรรค์
- ๒๗) สภาองค์กรชุมชนตำบลด่านช้าง
- ๒๘) สภาองค์กรชุมชนตำบลโนนเมือง

อำเภอศรีบุญเรือง

- ๒๙) สภาองค์กรชุมชนเทศบาลตำบลจอมทอง
- ๓๐) สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองกุงแก้ว
- ๓๑) สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองแก
- ๓๒) สภาองค์กรชุมชนตำบลโนนม่วง
- ๓๓) สภาองค์กรชุมชนตำบลหนองบัวใต้
- ๓๔) สภาองค์กรชุมชนตำบลนาออก

๓. โครงการพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย โดยสำนักงานการเคหะชุมชนอุดรธานี ซึ่งรับผิดชอบพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ดำเนินโครงการบ้านเอื้ออาทร และบริการที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย แบ่งเป็นประเภทเช่าซื้อ ในโครงการบ้านเอื้ออาทรหนองบัวลำภู จำนวน ๕๕๔ หน่วย และอาคารเช่า จำนวน ๓ หลัง

๓.๙ ข้อมูลที่น่าสนใจ

สถิติคดียาเสพติดจังหวัดหนองบัวลำภู

จากสถิติปี ๒๕๕๕ - ๒๕๖๐ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน ๔,๘๐๑ คดี ชนิดยาเสพติดที่มีการจับกุมมากที่สุด คือ เมทแอมเฟตามีน รองลงมา คือ กัญชาแห้ง ไอซ์ พืชกระท่อม และเฮโรइन ตามลำดับ ซึ่งจากตารางที่ ๓๑ - ๓๒ พบว่ามีแนวโน้มในการเกิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดและผู้ต้องหาที่มีอัตราที่สูงขึ้นในปี ๒๕๕๗ และ ปี ๒๕๕๘ และมีแนวโน้มลดลงในปี ๒๕๕๙

ตารางที่ ๔๒ จำนวนคดียาเสพติด จำแนกตามชนิดยาเสพติด

ชนิดยาเสพติด	ปี พ.ศ. (คดี)						รวม
	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	
เมทแอมเฟตามีน	๗๘๑	๒๔๒	๑,๐๕๕	๙๕๓	๕๘๗	๕๔๐	๔,๑๕๘
กัญชาแห้ง	๗๙	๒๗	๑๒๗	๑๓๓	๗๖	๗๙	๕๒๑
ไอซ์	๗	๓	๘	๙	๒๐	๔๗	๙๔
พืชกระท่อม	๓	๑	๖	๑๐	๔	๓	๒๗
เฮโรइन	-	-	-	-	-	๑	๑
รวม	๘๗๐	๒๗๓	๑,๑๙๖	๑,๑๐๕	๖๘๗	๖๗๐	๔,๘๐๑

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

ตารางที่ ๔๓ จำนวนผู้ต้องหาเกี่ยวกับยาเสพติด จำแนกตามประเภทยาเสพติด

ชนิดยาเสพติด	ปี พ.ศ. (ราย)						รวม
	๒๕๕๕	๒๕๕๖	๒๕๕๗	๒๕๕๘	๒๕๕๙	๒๕๖๐	
เมทแอมเฟตามีน	๘๒๗	๒๔๘	๑๐๙๗	๙๙๐	๖๒๘	๕๖๙	๔,๓๕๙
กัญชาแห้ง	๘๘	๒๙	๑๓๒	๑๔๑	๘๐	๘๔	๕๕๔
ไอซ์	๑๐	๔	๙	๑๑	๒๓	๕๐	๑๐๗
พืชกระท่อม	๓	๑	๖	๑๐	๔	๓	๒๗
เฮโรอีน	-	-	-	-	-	๑	๑
รวม	๙๒๘	๒๘๒	๑,๒๔๔	๑,๑๕๒	๗๓๕	๗๐๗	๕,๐๔๘

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด กระทรวงยุติธรรม

บทที่ ๔

บทสรุป

๔.๑ สรุปสถานการณ์ที่สำคัญของจังหวัด

จังหวัดหนองบัวลำภู มีจุดเด่นหลายด้าน เช่น

ด้านกายภาพ

ในอดีตจังหวัดหนองบัวลำภู เป็นพื้นที่ทะเลสาบน้ำจืดขนาดใหญ่ มีร่องรอยเคยเป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์โลกดึกดำบรรพ์ มีการค้นพบฟอสซิลไดโนเสาร์ หอยหิน (หอยกาบคู่) เป็นหอยน้ำจืดที่มีอายุประมาณ ๑๕๐ ล้านปี และยังมีการค้นพบฟอสซิลน้ำจืด ที่มีชื่อว่า “ไฮโบคอมท์” ซึ่งอยู่ในยุคจูราสสิกตอนปลาย ถึงยุคครีเตเชียสตอนปลาย

ด้านประวัติศาสตร์และโบราณคดี

มีการค้นพบหลุมอายุเก่าแก่อายุประมาณ ๑,๕๐๐ ปี อยู่ที่อำเภอโนนสัง พบโครงกระดูกมนุษย์ ขนาดความสูง ๒.๔ เมตร และเครื่องใช้ เช่น หม้อ ไห เครื่องปั้นดินเผา เป็นลวดลายที่เรียกว่า “ทาบเชือก” ซึ่งในอดีตยังไม่มีมีการแยกตัวเป็นจังหวัดหนองบัวลำภู โบราณวัตถุเหล่านี้ยังถูกนำไปจัดแสดงที่พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ จังหวัดอุดรธานี ด้วย

ด้านอารยธรรม

เป็นเมืองโบราณยุคอาณาจักรล้านช้าง เจริญรุ่งเรือง มีร่องรอยอารยธรรม และการค้นพบโบราณวัตถุจำนวนมาก ซึ่งชี้ให้เห็นถึงการก่อสร้างตัวมากกว่าพันปี นับแต่สมัยทราวดี อารยธรรมแบบล้านช้าง ซึ่งสันนิษฐาน หรือเชื่อได้ว่าเป็นเส้นทางเดินทัพ เส้นทางการค้าขาย ระหว่างอาณาจักรสยามและอาณาจักรล้านช้าง โดยผ่านพื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภู นอกจากนี้ยังปรากฏข้อมูลว่าสมเด็จพระสังฆราช ของอาณาจักรล้านช้าง มาจำพรรษาที่วัดถ้ำสุวรรณคูหา อำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งสร้างในสมัยพระไชยเชษฐาธิราช ยุคเดียวกับวัดศรีคุณเมือง อำเภอเมืองหนองบัวลำภู

ด้านผลิตภัณฑ์พื้นบ้าน

จังหวัดหนองบัวลำภู ได้ขึ้นชื่อว่าเป็น “เมืองราชินีข้าวเหนียว” และภูมิปัญหาด้านการทอผ้าพื้นเมือง ที่ประณีต งดงาม มีชื่อเสียงโด่งดังระดับประเทศ โดยผ้าพื้นเมืองมากกว่าร้อยละ ๔๐ ของผ้าที่จำหน่ายที่ศูนย์จำหน่ายผ้าในจังหวัดใกล้เคียง คือผ้าของจังหวัดหนองบัวลำภู ซึ่งผลิตภัณฑ์พื้นบ้านเหล่านี้เป็นจุดเด่นอีกด้านหนึ่ง

จังหวัดหนองบัวลำภู ยังเป็นจังหวัดที่มีจุดแข็งอยู่หลายด้าน ดังนี้

๑. เป็นจังหวัดที่มีขนาดเล็ก จึงทำให้การบริหารจัดการทั่วถึง มีการดูแลผู้สูงอายุในรูปแบบอาสาสมัคร โดยอยู่ในการดูแลขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
๒. มีประวัติศาสตร์มาอย่างยาวนานมากกว่า ๒๐๐ ปี มีภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านเกษตรอินทรีย์ พร้อมทั้งภูมิประเทศที่สวยงาม ภูเขาล้อมรอบ มีพื้นที่ป่าและทรัพยากรธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์
๓. มีแหล่งท่องเที่ยวเชิงธรรมชาติ และเชิงนิเวศน์
๔. มีผลิตภัณฑ์ชุมชน งานผลิตภัณฑ์ที่ทำด้วยมือ มีการทอผ้าที่สร้างรายได้

๕. มีพื้นที่ที่เหมาะสมกับการทำการเกษตร
๖. เป็นพื้นที่ที่ศักยภาพน้ำบาดาลสูง คือเป็น “ธนาคารน้ำ” สามารถขุดเจาะและพัฒนามาใช้ประโยชน์ได้

๔.๒ สถานการณ์ด้านสังคม

สถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชน

จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนประชากรอายุ ๐ – ๒๕ ปี จำนวน ๑๖๖,๔๘๗ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๒.๕๑ ของจำนวนประชากรในจังหวัดหนองบัวลำภู พบสถานการณ์ด้านเด็กและเยาวชนที่น่าสนใจ ดังนี้

๑. ด้านพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของเด็กและเยาวชน จำนวน ๗๐๖ ราย พฤติกรรมที่พบมากที่สุด คือ พฤติกรรมติดบุหรี่ยิง ติดเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พฤติกรรมติดเกมส์ และเด็กและเยาวชนที่ถูกควบคุมความประพฤติ จำนวน ๗๖ ราย การกระทำความผิดตามฐานความผิด จำนวน ๔๒ คดี พบมากที่สุด คือ คดี ยาเสพติดให้โทษ

๒. ด้านการศึกษา จังหวัดหนองบัวลำภู มีข้อมูลด้านการศึกษาของนักเรียน/นักศึกษา ที่จบการศึกษาประจำปีการศึกษา ๒๕๖๑ ระดับชั้นประถมศึกษา (ป.๖) จำนวน ๕,๒๘๐ คน ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (ม.๓) จำนวน ๓,๒๒๖ คน และระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย (ม.๖) จำนวน ๔,๙๗๕ คน พบว่าจำนวนนักเรียนที่เข้ารับการศึกษาคือในระดับที่สูงขึ้นมากที่สุด อยู่ในระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๕,๒๗๗ คน และนักเรียนที่จบการศึกษาแล้วไม่ได้เข้าศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นคือ ระดับจบชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช./อื่นๆ จำนวน ๕๒๖ คน และมีอัตราการออกกลางคันของนักเรียนในภาคเรียนการศึกษา ๒๕๖๑ จำนวน ๙๒ คน ด้านการพัฒนาด้านสติปัญญา พบว่ามีคะแนนสติปัญญา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๙๑.๗๕ เป็นลำดับที่ ๗ ในเขตสุขภาพที่ ๘ เป็นลำดับที่ ๑๗ ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และเป็นอันดับที่ ๗๓ ของประเทศ

สถานการณ์ด้านสตรีและครอบครัว

จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนประชากรที่เป็นสตรี จำนวน ๒๕๓,๘๙๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๕๘ ของจำนวนประชากรทั้งหมดในจังหวัดหนองบัวลำภู สถานการณ์ที่น่าสนใจเกี่ยวกับสตรีและครอบครัว พบว่ามีอัตราการแต่งงานและการจดทะเบียนมีแนวโน้มลดลง การอยู่กินกันฉันท์สามีภรรยาโดยไม่แต่งงานเพิ่มขึ้น สะท้อนให้เห็นถึงพฤติกรรมความเป็นครอบครัวที่เปลี่ยนแปลงไปหญิงชายมีการอยู่ร่วมกันโดยไม่จดทะเบียน

การให้ความช่วยเหลือศูนย์ช่วยเหลือประชาชน ๑๓๐๐ พบจำนวนผู้ใช้บริการด้านประสบปัญหาด้านเด็ก สตรีและครอบครัว จำนวน ๔๙ ราย ปัญหาที่พบมากที่สุด คือ ปัญหาพฤติกรรม/ยาเสพติด และปัญหาความรุนแรงในครอบครัว และสอดคล้องกับข้อมูลของศูนย์ปฏิบัติการป้องกันและยุติความรุนแรงในครอบครัวจังหวัดหนองบัวลำภู ที่มีสถิติการกระทำความรุนแรงบุคคลในครอบครัวจำนวน ๔๕ รายในปี ๒๕๖๒

สถานการณ์ด้านผู้สูงอายุ

ปี ๒๕๖๑ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนประชากรที่เป็นผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) จำนวน ๗๓,๐๒๐ คน แบ่งเป็น เพศชาย ๓๓,๕๔๕ คน และ เพศหญิง ๓๙,๔๗๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑๔.๒๖ ของจำนวนประชากรทั้งหมด เมื่อเทียบกับจำนวนผู้สูงอายุในปี ๒๕๕๗ – ๒๖๕๑ มีอัตราแนวโน้มที่สูงขึ้น สถานการณ์ที่น่าสนใจของผู้สูงอายุ ประกอบด้วย

ดัชนีผู้สูงอายุจังหวัดหนองบัวลำภู ในปี ๒๕๖๑ เมื่อเปรียบเทียบจำนวนของประชากรกลุ่มผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปี ขึ้นไป) กับกลุ่มประชากรวัยเด็ก (อายุต่ำกว่า ๑๕ ปี) คิดเป็นร้อยละ ๘๒.๒๑ แสดงความว่าจังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนเด็กมากกว่าผู้สูงอายุ

อัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุ อัตราส่วนของผู้สูงอายุ (อายุ ๖๐ ปีขึ้นไป) ต่อผู้ที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี) ค่าของอัตราพึ่งพิงมีค่ามากแสดงถึงจำนวนผู้สูงอายุที่อยู่ในภาวะพึ่งพิงผู้ที่อยู่ในวัยแรงงานมากขึ้น คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๑๕ แสดงว่าผู้สูงอายุ ๑ คนสามารถพึ่งพิงวัยแรงงานได้ ๒๑ คน

อัตราส่วนเกือหนุน เปรียบเทียบอัตราส่วนของจำนวนคนในวัยแรงงาน (อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี) ต่อผู้สูงอายุ (๖๐ ปีขึ้นไป) ๑ คน ในปี ๒๕๕๗ – ๒๕๖๑ จังหวัดหนองบัวลำภู พบว่าอัตราการเกือหนุนผู้สูงอายุของวัยแรงงานมีแนวโน้มลดลงในปี ๒๕๖๑ มีค่าร้อยละ ๔.๗๓

สถานการณ์ด้านผู้พิการ

ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ พ.ศ. ๒๕๕๐ และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๕๖ มาตรา ๑๙ ปี ๒๕๕๓ – ๒๕๖๑ จังหวัดหนองบัวลำภู ได้มีการออกบัตรประจำตัวคนพิการตามกฎหมาย จำนวน ๒๒,๓๓๑ พบว่ามีการจดทะเบียนความพิการประเภทการเคลื่อนไหวหรือทางร่างกาย มากที่สุด จำนวน ๑๒,๐๘๔ ราย รองลงมาคือ ประเภทการได้ยินและสื่อความหมาย ๔,๐๔๑ ราย ประเภทการมองเห็น ๒,๓๖๒ ราย ประเภทจิตใจหรือพฤติกรรม ประเภทสติปัญญา ประเภทการเรียนรู้ และประเภทออทิสติก ในปี ๒๕๕๔ – ๒๕๖๑ มีอัตราการจ้างงานคนพิการ / ให้สัมปทานแก่คนพิการ ส่งเงินสมทบเข้ากองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ ของภาครัฐและสถานประกอบการ จำนวน ๑๘๒ ราย และมีการกู้ยืมเงินจากกองทุนส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ เพื่อนำไปประกอบอาชีพ จำนวน ๑,๓๒๒ ราย พร้อมทั้งในจังหวัดยังได้มีการจัดตั้งศูนย์บริการพิการทั่วไป จำนวน ๕๐ ศูนย์ ขับเคลื่อนการดำเนินงานศูนย์ฯ โดยองค์การบริหารส่วนตำบลและแกนนำเครือข่ายในตำบลที่จัดตั้งศูนย์

สถานการณ์ คนเร่ร่อน คนไร้ที่พึ่ง ผู้แสดงความสามารถ

จังหวัดหนองบัวลำภู ในปี ๒๕๖๐ – ๒๕๖๑ จังหวัดหนองบัวลำภู มีประชากรที่ได้รับการช่วยเหลือที่เป็นคนไร้ที่พึ่ง จำนวน ๒๒๑ ราย พบว่ารับบริการเกี่ยวกับปัญหายากจนรายได้ไม่เพียงพอ และมีสถิติผู้ที่ขอบัตรแสดงความสามารถ จำนวน ๖๓ ราย ซึ่งเป็นผู้ที่มาขอรับบริการส่วนมากเป็นคนพิการทางการมองเห็น และคนพิการทางการเคลื่อนไหว ประเภทความสามารถที่ขอบัตรส่วนมาก คือ การเล่นดนตรี การแสดงหมอลำ และการขับร้องเพลง

สถานการณ์ด้านการค้ามนุษย์

จังหวัดหนองบัวลำภู เป็นจังหวัดที่อยู่กึ่งกลางระหว่างจังหวัดเลย อุดรธานี และจังหวัดขอนแก่น อาจเป็นทางผ่านของขบวนการค้ามนุษย์ / แหล่งพักพิงของแรงงานต่างด้าวที่เข้ามาโดยผิดกฎหมาย ปัจจุบันมีสถานการณ์การค้ามนุษย์ในจังหวัดไม่มาก พื้นที่จังหวัดหนองบัวลำภูเป็นพื้นที่เกษตรกรรม และใช้แรงงาน มีสถานบันเทิงจำนวนน้อย ในรอบปี พ.ศ. ๒๕๕๖ – ๒๕๖๑ มีผู้ที่ถูกล่อลวงจากขบวนการค้ามนุษย์ จำนวน ๑๒ ราย แบ่งเป็น เพศชาย ๕ ราย เพศหญิง ๗ ราย ถูกล่อลวงในรูปแบบ การบังคับใช้แรงงาน และการค้าประเวณี

สถานการณ์ด้านแรงงาน

จังหวัดหนองบัวลำภู มีประชากรที่อยู่ในวัยทำงาน (อายุ ๑๕ – ๕๙ ปี) จำนวน ๓๔๕,๑๗๙ คน แบ่งเป็นเพศชาย ๑๗๓,๙๕๓ คน เพศหญิง ๑๗๑,๒๒๖ คน เป็นผู้อยู่ในวัยแรงงาน จำนวน ๒๒๙,๒๓๓ คน เป็นผู้มีงานทำ ๒๑๘,๕๑๑ คนว่างงาน ๑๐,๗๒๒ คน มีสถานประกอบการ ๘๔๔ แห่ง เป็นผู้ประกันตนมาตรา ๓๓, ๓๙, และมาตรา ๔๐ จำนวน ๓๘,๕๖๑ คน มีการขึ้นทะเบียนแรงงานต่างด้าวที่ได้รับใบอนุญาตทำงานในจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน ๒,๐๘๓ ราย แบ่งเป็น สัญชาติลาว ๑,๒๕๖ ราย สัญชาติเมียนมา ๓๒๖ ราย สัญชาติกัมพูชา ๓๗๘ ราย และสัญชาติอื่น ๆ ๑๒๓ ราย

สถานการณ์ด้านที่อยู่อาศัย

ในปี ๒๕๖๒ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาด้านที่อยู่อาศัย ในรูปแบบโครงการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ และผู้พิการ จำนวน ๓๖ หลัง และโครงการบ้านพอเพียงชนบท ดำเนินการโดยสำนักงานภาคตะวันออกเฉียงเหนือ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) สนับสนุนการซ่อมแซมบ้าน จำนวน ๑๓๕ ครัวเรือน ๓๔ พื้นที่ รวมถึงโครงการบ้านเอื้ออาทรหนองบัวลำภู โดยสำนักงานการเคหะชุมชนอุดรธานี จำนวน ๕๕๔ หน่วย และอาคารเช่า จำนวน ๓ หลัง

สถานการณ์อื่นๆ ที่น่าสนใจ

สถิติปี ๒๕๕๕ – ๒๕๖๐ จังหวัดหนองบัวลำภู มีจำนวนคดีที่เกี่ยวข้องกับยาเสพติด จำนวน ๔,๘๐๑ คดี ชนิดยาเสพติดที่มีการจับกุมมากที่สุด คือ เมทแอมเฟตามีน รองลงมา คือ กัญชาแห่งไอซ์ พืชกระท่อม และเฮโรอีน ตามลำดับ ซึ่งจากตารางที่ ๓๑ - ๓๒ พบว่ามีแนวโน้มในการเกิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดและผู้ต้องหาที่มีอัตราที่สูงขึ้นในปี ๒๕๕๗ และ ปี ๒๕๕๘ และมีแนวโน้มลดลงในปี ๒๕๕๙

คณะผู้จัดทำ

ที่ปรึกษา

๑. นางบุญรดา ทัพมงคล พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู

ผู้จัดทำ

๑. นางสาวณัฐพร ยศสูงเนิน หัวหน้ากลุ่มนโยบายและวิชาการ
 ๒. นางวิไล รุ่งรัตน์มณีมาศ หัวหน้ากลุ่มการพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
 ๓. นายเนตร สวัสดิ์ เจ้าพนักงานพัฒนาสังคมชำนาญงาน
 ๕. นางสาวสนุก บุญล้ำ นักพัฒนาสังคม
- พร้อมคณะข้าราชการและเจ้าหน้าที่สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู

สถานที่ติดต่อ

สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองบัวลำภู ชั้น ๑ ศาลากลางจังหวัดหนองบัวลำภู อำเภอเมืองหนองบัวลำภู จังหวัดหนองบัวลำภู
โทร. ๐ ๔๒๓๑ ๒๐๓๐ โทรสาร. ๐ ๔๒๓๑ ๑๙๓๔
เว็บไซต์ : <http://www.nongbualamphu.m-society.go.th>
อีเมล : nongbualamphu@m-society.go.th